

ناول

بختیالی

عبدالقادر مجرم

خپرونکی : هیواد ادبی یون کلاسیف
الله

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

د کتاب پیژندنه

بختیالی

د کتاب نوم

عبد القادر مجرم

لیکوال

عبد القادر مجرم

کمپوزر

۲۰۱۴

د چاپ کال

۹۰۰۰

د چاپ شمېر

۱۰۰ روپۍ

په

Email/ qmuqym@yahoo.com

MOB. 03023809538

د ليکوال چاپ شوي کتابونه

- مات وزری
- ژوندون او امیدونه
- داسي يې ولي وکړل
- لويه لار ده څوک به راشي
- مينه مروره شوه
- دوی هدیره نه لري
- (بختيالی) همدا اثر

تړون

دهغو شاعرانو او ليکوالانو په نوم
چي کتابونه يې ناچاپه پراته وي. د چاپ
وس يې نه لري

عبدالقادر مجرم

پښه بختیالی پوري ژوند خپلي دنگې ونې پند
وجود، بناهسته تگ اوور کړی وو، رمضان خوهم د دې پښه
دنگه ونه، پند وجود، بناهسته تگ مټين شو چې ويې غوښته

رمضان خپله هستي، نېستي، ملکېت تر اولې بنسختې د
ناروغۍ پروخت جار کړو د پلار، نیکه ور پاتې مخکې يې
توله د بختیالی پښه ولور کي د دې پلار ته ورکړه، کله چې يې
بختیالی را واده کړه

يو د کلي هغه سرای چې درې خونې د شمال له لوري پښه کې
لوېدلې وې پښه هغو کې هم ده دوو خونو سر و نه پټ وو چې پښه
يوه کې لا تر اوسه دروازه نه وه د دريمې خونې د پوالونه
پوره وو، خو پر سريې نور هيڅ نه وو يو شاتير پر پروت وو
چې د پرو لمړنو او بارانونو تک سپين اړولی وو، چار پېره
د پوال يې يونيم گز جگ چې سريې د بارانونو او پو ورسره وړی
وو، د سرای دروازه يې د سهېل پښه لور وتلې وه.

څلور گزه مخته د ملکداد د خونو شا را لگېدلې وه د ملکداد د
هرې خونې د شالور ته يوه يوه غټه موری درلوده چې دانارو

نری، نری، لبتی یی پئ کپی نیولی وې چې درمضان د سراي د ختیخ هم د لویدیخ له لوري دده خه مخکه پرته وه. دا چې رمضان بی له دې سراي اوپه دې سراي پوري مخکی بل هیخ هم نه درلود خکه یی د بل مزدوری او بزگری ته ملا تړلی وه

بختیالی د پری ورخی ورته وویل "زه به هم پئ کبنت کرونده کپی کار در سره کوم" خود ده "هو" پر خوله نه راتله، دا چې کبنت له کوره د پری و و خکه دی و پری داسی نه وی بختیالی ته خوک پئ لاره کپی و در پری یا لاس ورواچوي پئ شرمونوبه می و شرموی.

رمضان بختیالی ته د مرستی اجازه نه ورکولو وجه هم دا وه.

بختیالی هم پوهېده چې مېړه می د داسی سوچ سپری نه دی چې "بختی دې له خپلو خاوندانو سره پئ کروندو کپی مرسته نه کوي" دا پوهېده چې "خلگ ټول گوته پئ غابن ما ته جبران جبران گوري"

یوه ورخ خو لاداسی هم وشو چې خو خوانان پئ لاره کپی یو خای سره ناست وو، کله چې بختیالی پئ لاره تېرېده یوه ور پسی رغ کرو "له نظره مه شی" دې یی هیخ جواب ورنه کرو. پئ تلو تلو کپی یی پر دا خندل دوی خواران خه خبر دی چې دې د خان هغه عیب خوندي ساتلی دی کوم چې د دې د بکاره بنایست" توهین کوي".

داسي به هم نه وو چي ددي ٿولو به نيت خراب وو ، ڊهر به شاهد پڻ ددي نيت پڻ لاره کي ناست وو چي داماخڻگر اوبو ته ڇي دتگ ننداره به ٻي وکرو ددوي پڻ نيت به خداي خبر وو ؟ .
 دڇي ڇڪه پروانه پڻ ڪوله چي ودي ته خپل بنائيسه تگ له وختونو وختونو معلوم وو او هم ٻي دا يقين وو چي داخلگ زما د قدمونو ننداري ته ناست دي ننداره ٻي کوي .

پڻ دڇي ڊول ڇو ڪلونه تهر شول ، اوس نو بختيالي ددوو ماشومانو مور وه ، يوسري چي دڇي پڻ دا ڇو ڪاله نه وو ليدلي لکه ددي لهورزي ."

چي ددي دمپه دميراث خواره زوي وو " اوس اوس له جهله راغلي وو .

له دڇي سري دڇي ڊهر يد راتلو لکه دملڪداد چرسک تل به ٻي پڻ لاره کي ناست وو ، يوه لوپشت قد ، نري وچکي مخ ، زڙ لوي غائبونه ، تارتار ڀيره به ٻي ڻه پڻ تهلونولي وه (ڊهره غوره ڪڙي) چي چوغی سترگي به ٻي ترور ڇو پوري پڻ رنجو تور ٻي .

چي دابه ورنزدې شوه ده به پر غور ڊلاس کنبه بنودو پڻ لور ڀڄ به ٻي ڪاڪري غاري وويلي

لگوي دپنبونوکان

خواره سي غرق دکو خوانان

پڻ نوکان وهي لمن

لاره زڙ غارگي دڇاؤلن

ڻانسته دي ولنگ پڻ بوره

ہ۔ کپنی راڻي اوبسولہ

دی تہ بہ ہفہ مثل وریاد شو "زپہ پتہ داسی خای کپ دی چپی لمر
یپی نہ دی لیدلی" کلہ کلہ بے یپی لہ غارو سرہ سرہ نور ہم ختہ
نہ ختہ وویل

"ستاد لاسہ خوزما خوب تنستہدلی دی تل مپی ستا اند پبنسہ
وی....." خو خو ورڻی یپی پوہ کپی سپیہ ولی داسی کوی خیل
کار کوہ د عزتمنی کورنی یپی مہد خیلی کورنی عزت اخلہ،
مہ زما او زما د مہرہ نیت سرہ بدہ وہ، کہ د کلی خلگو و
لہدلی بیابہ تہ پتہ خلگو کپی پتہ کومو سترگو گرڻی او زہ پتہ
کومو او یازما مہرہ و لیدی؟

سپی سر نہ خلاصوو، ڊہرہ یپی سترپی کرہ، یوہ ورڻی مہرہ
لہ کورہ بنار تہ لار خوابنی یپی دد بانندی وتونہ وہ، غتو کپی
ناسکہ "لور زرنہ، زوی خاخان" تہ یپی وویل کہ (انا) چہری
پوہنتنہ کولہ ورتہ "ویاست او بو تہ لارہ راڻی" وروکی زوی
یپی پتہ غہر کپی واخست پتہ خفاستہ لہ یوہ او بل دہوال سرہ د
ملکداد تر کورہ ورغلہ دایپی د مہرہ د میراث خوارہ کور و
چپی دی کلہ ہم پتہ سترگونہ وو لیدلی د ملکداد لہ بنخپی چپی
یپی پوہنتنہ کولہ، د ہغی پر خنگانہ یپی پروتہ ڊوہی، تر مخ
یپی د شلومبو کہ کونجی لیدہ.

پوہنتنہ یپی خینی وکرہ "برہنمین چہری دی" (ملکداد)
د ملکداد بنخہ چپی د شلومبو کونجی تہ یپی لاس وراچا وؤ پتہ
ہفہ خونہ کپی دی"

بختیالی، چې پرونی یې پر مخ سما وؤ په هغه خونه وردننه شوه

ملکداد چې یره پنبه یې پر هغه بلنه اړولې زه "نبت ته پروت سپینی غټی تسپې یې په یوه گوته اړولې پتکې یې پر بل بالنبت ورته پروت ووده د پتکې د پر سر کېدلو هڅه کوله چې را پورته شو پتکې یې پر سر کا وؤ "بختیالی، ته او زموږ کور؟" له روغېره پس

بختیالی، له شرمه کښته کتل ناسته وه ډېر د زړه په زور یې د زوی کېسه ورته وکړه.

ملکداد د مسخرو په ډول له وړې خندا سره ورته "وویل زړه به یې درسه غواړي"

بختیالی چې دده لخوا د پرونی خاک نیولی وود پرونی هغه خاک یې په غاښو کې تینګ ونيو و خپل ماشوم یې په غښ کې واخیستو ولاړه شوه، له ډېره تهره یې سر د دروازې له چوکاټه وواهه.

ده په کټ کټ وخنډل "زه به یې پوه کړم".

په لاري یې له خانه سره فیصله وکړه چې پلار او زوی سره خبر دي په دې بله ورځ چې اوبو له لاره، د کلي بنڅو ورپورې خنډل، ټوکې یې ورسره کولې "خواره شې ته یې څه پروا کوي لېوړزی دي دومره پټ حق راست دی ټول ماڅیگر په لاره کې درته تېر کړي".

بختیالی، چې په لاس رسی، کښوله له (څا) یې اوبه راکښلې، کتکت و یې خندل، "دی هم غواړي چې د رمضان چل ورسر وکړم".

یوه بله ښځه چې کلیواله او همخولې یې وه، د پوزي چارگل یې سما وؤ "له هغه سره دې څنگه چل وکړی؟".

بختیالی، چې له (څا) راکښلې اوبه په گوډي کې تویولې په کېسه یې شروع وکړه.

"رمضان چې زه نه وم غوښتې، یوه ورځ په غره کې په مخه راغلی ما او مور بوتې کول، دی به نو هم خود په یو کار پسې وو، تر ما چې تېر شو، په تلو تلو کې یې تر شا ډېر ډېر راکتل، پر یو هسک ځای کښېنستو، ما ته یې له هغه ځایه کتل، زه او مور روانې شوو، دی تر هغه وخته پر هغه ځای ناست وو، تر څو مور په کېرېدې دننه شوو.

ما بنام دی هم راغلی زموږ کېرېدی ته ودرېدو، نارې یې کړې "مسافر یم د اودس اوبه که مور اکړې؟".

اوبه مو ورکړې، پلار مې پر کورنه وو، شپه یې وکړه، سهار یې مورکې ته دا کېسه کړې وه "ښځه مې وفات شوه که دې دا لورکې را کړې وای؟" زه نه وم خبره چې دی او بابا له ما نه پته کې تر ډېره سره نزدې شوي دي. له هغې ورځې پس چې به زه له کېرې، راووتم په هغه لور به مې وکتل سړی به پر هغه لور ځای ناست وو.

یوه ورځ مې پری پر اوږه کړو د بوټو په بهانه له کوره را ووتم، سړي ته ورغلم لاس مې له خولې ورته واخیستو ته شرم

نه لري سهار راسي پر دي خاي کنبهنې تر ما بنامه د چا
په عزت کې نه يې د خلگو عزتونه اخلي ..... " سړي خندل
سوکه سوکه زما پر خوا را روان وو سړي سم دستي را
وغورځېدو ماته يې لاس را واچا وو، ما هم غېږ وړباندې
وگرځوله، دی زما له زوره تاخبره وو، خوارکي مې ومخکه
ته کړې، په هغه له کوره راوړي پري مې ټينگ وټاړه، زه
کور ته لارم مور ته مې کېسه وکړه مور زما د خبري له
اورېدو سره سم خرڅي وغورځاؤ.

"پر خوله لاس ونيسه چې وبل چاته وه نه ووايې، زموږ له
دې سړي سره خبره روانه ده تا ورکوو ..... "زه حقه جبران
کنبهنستم دلته نو پر گودر ټولوناستو بنځوپه کت کې
خندل

يو بلې ته ويل خوري تر اوسه مو اورېدلي دي چې يوې "
بنځې سړي غوڅار کړې دی دا ټول خو يې هوس وچ کړې."
بختيالی چې د (څا) رسۍ را خلاصه کړه دوی يې کنبهنولي
چې تاسو يو گړۍ پس راپسي راسي زه دی گورم که وو
بختيالی چې راغله دی په لاره کې ناست وو دې گودې پر
لورې کنبهنسوي دده په خوا ورروانته شوه "دده زړه د
خوشالي ټوپونه شروع کړو چې کار جوړ شو "دا چې ور
نژدې شوه ته شرم نه لري د وورې ورسۍ ته يې لاس کړو.

څوک چې شرم نه لري له هغو سره بختيالی داسې کوي
چې ورسېده دی ولاړ شو دې غېږ پر وگرځوله ومخکه ته
يې کړې هغه را اخيستې رسۍ يې پر واوروله ټينگ يې

وتارہ راکش یی کری د لاری منخ ته دې خپل گوډی پټه سر
کری روانه شوه دده زورونه، زاری وې، د خدای د پاره
خلاص مې کره څوک به مې وویښې بیامې توبه ده داسې به
نه کوم یوگری وروسته شاته پاته بنځو دې پردروغو
خندل راروانې وې یوې څه ویل بلې څه؟ چې پټه لاره کې یې
چرسک تړلی ولیدو ټولې حیرانې شوې.

چرسک پټه خپل زور او چل د خلاصېدو هڅه کوله هم یې
وښخو ته زاری شروع کړې د خدای د پاره خلاص مې کری.
بنځوله ډېرو گپو پس خلاص کری بیاجې به هر وخت بنځو
ولیدی ور پسې نارې به یې کره "بختیالی" چرسک هغه دی
"وایې خبره چې ترننه غاښه ووځي ترننه غره اوږي سوکه
سوکه د چرسک پټه تړلو د کلي نراو بنځه ټول خبر شو او
هم د چرسک مور او پلار .....

بختیالی سهار وختي ولي جامي پتکي . سدري ورکړه
رمضان ماجت (جومات) ته لاړ.

بختیالی ژر ژرخپل لمونځ وکړو ماشومان هم را وینښ شو
په بستره کې یو ، بل ته خپل په نکړیڅو سره لاسونه ښکاره
کول.

دې تودې (گرمې) اوبه ، یو لوي تال راواخیستو پر خپله
لور یې ریغ کړو.

زړینې ته را پورته شه زه دي د (انا) سر ور پرېولم ته به
اوبه پر اچوې زړینه له څه ځنډه وروسته راپورته شوه لاس
یې له نکړیڅو پرېولو.

خپلو سرو لاسونو ته یې کتل چې اوبه یې په لاس ورکړې
دې خپله خواښې په غېږ کې راپورته کړه وړوکې لور یې
اوبه پر تویولې سر یې ورپرېولی ښې پاکي جامې یې په
واغوستې شا وخوا یې بالنستونه ورکړو کښې یې نوله.

د خواښې تر خوله یې د لفظونه دا یې را وتو چې هسي دا
په پوهېده "رمضان چېرې دی" مورې هغه ماجت ته تللی دی
نن د لوی اختر ورځ ده .

چي د بختيالی او خوانيې خبري ختمبدي درمضان توخي
 شودننه راغلی د مور ږ منخلي سر، پاكو جامو ډ پر خوند
 وركړو دا هڅه يې وكړه چي د خوانيې په حق راسته نږور په
 غېږ كي تېنگه ونيسي پر تندي يې مچ كړي خوداسي يې
 ونه كړو خپل واړه يې په سترگو شو.

د خپلي له كنبو سره سم يې پر مور غېږ وگرځوله مورې
 د اختر دي مبارك شه.

بختيالی ته يې مخ ورو واړوو بنڅې "د اختر دي مبارك شه"
 له زرينې سره يې په لاس د اختر مباركي وكړه
 خپل واړه واړه زامن يې په غېږ كې پر يو، بل ځنگانه
 كنبنول بختيالی پياله وركه كړه.

رمضان له ورې خدا سره سره په خواږه نظر وركتل "بنڅې
 چای خو مې په ماجت كې وخورې"

بختيالی چي په نكريڅو سره لاس كې هگي ورمخته كړه.
 ته دا پياله درپورته كړه يوه هگي به هم ورسره وخورې."
 رمضان چي يې هگي له لاسه نيوه "بنڅې هگي دا هلكانو
 (ماشومانو) ته وركړه." ماشومانو په يو ږغ وويل بابا مات
 يې راكړه، بابا ماته يې راكړه

رمضان چي هگي سپينه كړه نيمه يې يوه نيمه يې بل ته
 وركړه كه يې څه هم مور هسي خوله خوځوله دوی ورسره
 پوهېدو چي دا وای.

"رمضان زويه اختری خو به دي كړي وي كه څه هم د
 په غوږ ښه نه اورېدو رمضان يې غوږ ته خوله ورنزد

کره ، نه موري اختری له څه دی چې د اختري روپۍ وای ته به دلته په بستره کې ناروغه راته پروته وې "رمضان بیاد مور په خبره له څو واړه پس پوه شو "زویه له یو چابۀ دی په پورکاوؤ"

رمضان موري "اوس خو بهخي له پورو د سر تر ښکره شوم څوک پورنه راکوي" دلته یې له توخي کولو سره سا سمه شوه په اوله خبره یې پوه شو.

"زویه چې بختیالی راته وویل موري نن د لوي اختر ورځ ده ، زړه مې ډېر ښه شوو چې نن به پر وور پخه (ښه) وخورې د خولې خوند به دي په ښه شي هغه ته وای اختری مې نه دی کړی ، خبر گاوندیان به برخه راوړي په هغه کي به دینې خاشه وي بختیالی لوري چي رایې وړه په مالگه یې ښه تروه کره د خولې خوند به مې لږ په سم شي" رمضان نور څه کولای شو بس (اوف) به یې کړو ، د مور به یې وارنه وو لوري یو چا برخه نه راوړه؟.

بختیالی "نه موري چي رایې وړي زه یې دستي در پخوم" ته بې غمه شه د گاوندیانو برخې وځنډې دې (ناوخته) شوې . دوی د مور پوښتنو دومره سترې کړو چي اخیر یې په لویه بیره په ژړا شروع وکړه.

بختیالی ورنژدې شوه "سریه په ژړا یې سرته سره ورځي ، داسي به وکړو ، چرگ خولرو هغه به ور حلال کړو (ښه) به یې پر وور ور پخه کړو دایې په خوند څه پوهېږي؟"

رمضان د بختيالی پنه خبرو لږ ډاډه شو سترگې يې له اوبښکو پاكي كړې زرينه ته يې اشاره وكړه دواړه سوكه وو تو پلار او لور دواړه په چرگ پسي خغاستو. بختيالی خواښې ته ناسته وه، د همسايه ماشوم برخه راوړه. بختيالی ته يې وويل "تروري (ينه) هم پكښې ده مور مې ويل دا به پر وور پخه كړي، دوی اختري نه دی كړی، زړه به يې ورته كېږي" دې هغه برخه راوړه زر زر يې وور بل كړی پر (ينه) يې مالگه واچوله پر وور يې كښېښوله هغې ته ناسته وه، لور و مېړه يې له خوا او خاطره وتلي (هېرشوي) وو، چې د لور يې چغې شوې دا ورولاړه شوه د سراي تردروازې ورتله لور يې دروازې ته را ورسېده پرونی يې په لاس كې وو په ژړا كې بېرته وگرځېده هله مورې بابا (خا) ته ولوېدو دې هم ورسره چغې كړې دواړه (خا) ته په خغاسته ورغلې هغه د وختونو زاړه (خا) ته، هغه (خا) چې د ياغي شنو كوترو د اوسېدو ځای وو، ترهغه د (خا) پر غاړه لېونۍ گرځېدې.

ترڅو چې كليوال يو يور اتلو د چالاس په وينو سره، د چا په وينو سره چاره په لاس كې، چا د يو پر توگ برسېره بل اغوستی، د چا برخې په لاس كې كه هرڅو يو له بله پوښتنه وكړه چې څه ډول (خا) ته ولوېدو له (خا) يې څه غوښت؟ يوه زرينه خبره وه هغه په چغو سر وه لكه لېونۍ پر (خا) چار پېره گرځېده چې كليوالو د شنو ياغي كوترو همسايه رمضان مېرزا وكنو ماجت ته يې يو وړی يو غټو كی زوی ورسره لاړ.

دا او لور کور ته راغلي خون له دوده (لوگي) داسي ډکه وه چې
بېخي سترگو ديدنه کاؤ، ورر کي زوی يې ژړل دې هغه را
پورته کړی په غېږ کې يې نيولی وو، اوبسکې يې په ماشوم
کې توييدې لور يې د خوني د وره پرده پورته کړه چې دود
(لوگي) کم شو دې خوا بڼي ته وکتل تر خولۀ يې ځگونه راغلي
وو، دې ماشوم بېرته کښېښوی خوا بڼې يې را پورته کړه خولۀ
يې ورپاکه کړه اوبۀ يې په خولۀ کې سوکه سوکه وراچولې
چې څه يې سا سمه شوه هغه (ينه) يې وپوله په خولۀ کې يې
ورکوله چې کله به يې سا سمه شوه د رمضان پوښتنه به يې
کوله دوی به ورته وويل مورې وتلی دی راځي. تر هغه ورځي
چې دا يې هم په رمضان پسي خاموشه کلي (هديرې) ته يوره.

3

بختیالی سهار وختي وور بل کسری وو، د نغري پر
 غاړه یوازي ناسته وه، خپلو ویدو ماشومانو ته یې کتل -
 سترگې یې له اوبښکو ډکې وې دا فکر یې کاو "چې نن به یې
 څوک را پورته کوي، اول خوبه یې پلار له ماجته راتله، یو یوه
 یې په ناز را پورته کاو".

زرینه له دباندي راغله "مورې! دینک کا کارا غلی".
 دینک په زرینه پسې لنډه پټه خونه را دننه شو، د نغري پر هغه بله
 غاړه کښېنستو.

دینک "بختیالی دا صلاح مې درسره کوله که ستا خوښه وي،
 زه به رپورټ وکړم".

بختیالی چې له چائینکې سر پورته کړ، بیرته یې پر
 کښېښودو، د خپل لاس بنگرې یې کښو ته کاکا، زمور رپورټ
 یوه مانا نه لري، نه سړی وهل شوی دی نه ویشتل شوی، په (خا)
 کې لوېدی دی، دا پر دې زور ورو څوک اړوي چې تاسو وژلی
 دی".

دینک له چای پس اچولی نسوار تو کړه، نه زویه زه ودي ته
 هېران یم دومره لرې یې له کوره (خا) ته څنگه بوتلی؟

بختیالی چې د چای پیالی ډکې کړې، کنبلې بنگرې یې سره یو
خای کول "کاکا زرینه وایي چې مور له کوره ووتو د ملکداد د
چرسک نارې او اشارې یې وې چې هلته یو څوک پټ (خا) کې
ولويدو.

زه او بابک چې ورغلو، بابک (خا) ته سرور بنسکاره کړی ده له
شا پسي پورې واهه، کاکا زرینه مې پوه کړې ده چې پر خوله
لاس ونیسه او گوره، گوره چې دا خبره وچاته ونه کړې، پښتانه
وایي «تهز پټه تاخیله نه نیول کیږي» کار به له چله اخلو.
دینک چې پټه لاس کې خلی پټه وور کې غورزاوه زه خو وایم
رپورټ به ښه وي».

بختیالی پټه قهر او گونجې تندي وروکتل "کاکا خودرته ومې
ویل، له دې څه به کار پټه چل اخلو، نور وس خو زموږ نه پټه
رسیږي».

دینک ولاړ شو، خپل تور خیرن، خلاص شوی پټکی یې پر سر
پیچلی "سمه ده، لورې چې څنگه ستا خوښه ده، خو دا یوه خبره
یاد لره، پر ما چې دې هر بار پردی، زه هم پټه شپه تیاریم، هم پټه
ورځ».

چې دی ولاړېدو د بختیالی مور او پلار هم راغلو، مور یې دلې
پټه چغو شوه، پلار یې ماجت لار، پټه ماجت کې پر فاتحه چې
دعا وشوه، له دعا وروسته یې ملکداد ته مخ وړ واراوو،
پوښتنه یې ځینې وکړه "دا واقعته څه وخت پېښه شوه، او ده له
(خا) د اختر پټه ورځ څه غوښت؟"

ملکداد له بلې دعا وروسته چې خلگ رخصت شو زما داسک
 دی، دومره وختي چې (څا) ته ورغلی دی، د کوترو د نیولو
 هڅه یې کوله، د ده غریب خو مور ناروغه وه، یو چا به ورته
 ویلي وي چې د کوترو بنوروا یې نښه ده.

ورځ یې پر فاتحه تېره شوه، ډوډی یې د ادم خان په کور کې
 وخوړه، د ماخوستن له لمانځه چې راغلی، له بختیالی یې
 پوښتنه وکړه "لورې! دا اوس څنگه پېښه شوې ده؟، ده د اختر
 په ورځ له (څا) څه غوښت؟"

بختیالی چې یې بالنس و څنگ ته کېښېښودى، کېښېسته ټوله
 کیسه یې ورته وکړه.

دی هغه ډول ناست وو "لورې! زه څه چل وکړم؟، له ما خو یې
 ورخونه یوړل:

بختیالی چې سترگې یې د مور پر خوا واړولې "بابا ته او
 مورکى صبا خپل کورته لاړ شى. په کیسه کار مه لره. زه په
 خپل کار پوهېږم، وماته ښه درک راکوي، تاسو کار مه په لری."

"لورې! په دې زه ښه پوهېږم. چې ته تر ما ښه پوهېږې، ځکه خو
 تل له ځانه سره دا وایم، کاش! دا مې لور نه زوی وای."

بختیالی: "یو خو ستا لاس نه په ښلې، بل زه پر دې ویرېږم
 ماشومان را وژنې."

دریم ماښام یې د مېړه میراث خوړ، ملکداد کورته ورغلی
 "بختیالی دا ماشومان در روان کړه، درڅه کورته. څه کوي چې
 له دې ورو ماشومانو سره، په دې تورو دېوالونو کې ناسته یې

هلته به دې لږ له بنځو سره خوله پرې وي، لږ به دې پام په بله شي.

دې لرگي ته لاس کړو "وزه، ته چې د ماشومانو له غمه مړ کېدای، پلار به دې نه وروژلی."

ملکداد چې په غاښو کې نیولې د برېت وېښتان پرېښول "نه بختیالی، ته هسي بدگمانه شوې یې، گمان مه کوه، گمان د ایمان زیان دی."

دا ورولاړه شوه چې د لرگي واریې پر کاوه، دی ووتو. بختیالی چې خو ورځي پس ورغله سنگین ته "په ما خو ته خبر یې، مېړه مې مړ شو، بل سړی زه نه لرم، چې ستا فصل درپالي، دا فصل له یو مسلمان وراوله چې بیه یې کړې چې خومره مې حق جوړېدو هغه را کړه."

سنگین که څه هم غځېدلې پښې راټولې کړې. بیرته یې هم یوه پر هغه بله واپوله، را پورته نه شو.

بختیالی هم دا محسوسه کړه چې دی وایي زه هم یو سړی یم "سمه ده خورې، هغه ورځ ملکداد هم راغلی، دا ستا وراسه یې کوله."

بختیالی که څه هم د سنگین له خوا د پړوني څاک نیولی وو، بیا یې هم سنگین یوه سترگه لیده "نه نه وروړه، گوره چې ملکداد ته یې ورنه کړې."

سنگین چې د دې یوه ښکاره سترگه ته کتل "سمه ده خورې، زه به یو څوک پیدا کړم چې بیه مې کړی، ستا روپۍ به وروړ کور ته دروړې."

سنگین څو ورځي پس کورته ورغلی، لس زره روپۍ يې ور کړې "خوږې ستاسو فصل خو دريم په څليرويشت زره بيه کړي، په څليرويشت زره کې ستا دريمه، اته زره کېده، ما لس زره در کړې".

بختیالی هغه روپۍ ورنیولې "وروره کور دې ودان".

څلور میاشتي يې په دې تورو دېوالونو کې په دې تیرې کړې چې دا راز ځان ته معلوم کړم، د پنځمې میاشتي په اوله شپه څلور، پنځه سپين ږيري، يو د کلې مولوي صاحب راغلو، له روغپه پس مولوي صاحب له جيبه تسبي را وکښې، تسبي يې بيرته و جيب ته کړې چې په خبرو يې داسې شروع وکړه

"بختیالی شکر دی موږ خدای مسلمانان پيدا کړي يو، مسلمانان چې دي تر دې ټولو انسانانو افضله دي، هغه په دې چې په دين د اسلام دي ..... اوس به د مطلب خبرې وکړو، بختیالی زموږ په مذهب کې داسې دي چې کومه ښځه د مړوبۍ وي، هغه ښځه به ضرور مېړه کوي، موږ د دې د پاره راغلي يو چې خپلې غاړې خلاصې کړو".

بختیالی چې پر خپل ويده زوی کالی سماوو "مولوي صهب! تاسو ته دي خدای خبر در کړي، دا ښځه شو چې تاسو راغلاست، زه مو پوه کړم، اوس به مېړه ضرور کوم، يو خو به ځان له عذاب خلاص کړم بل به مې ماشومان را ساتي، خو يو څو ورځي به وماته مهلت را کوی چې زه سوچ وکړم، څوک زما د پاره ښځه دی، هر څوک چې زما خوښ شو، زه به درته ووايم، له هغه سره به نکاح را وتری".

مولوي صاحب چي دوباره راکنلې تسپې جېب ته اچولې "بختیالی! تہ پرېدي خلگ حه کوي. دا خپل ميراث خوار دي بي واده خوان زوی ناست دی، هغه وکړه، روپی ورسره ډېرې دي، د هيخ کمی به ورسره نه وي".

بختیالی چې سرکښته خړولی وو، د نغري پرغاړه يې پټه واړه خلي ليکې کښلې "نه مولوي صاحب دا سپی خو بېخي نه کوم، دا زما د مېړه قاتل دی".

مولوي چې لاس سره مروړل "بختیالی نخرې مه کوه، دا سپی دي خدای قریب کړی دی".

بختیالی چې پټه لاس کې وړه لښته، پټه جار کې وغورځوله "مولوي صاحب! نه يې کوم چې پر سر يې را وتړی لاهم".

مولوي صاحب چې مخ مجو(مجید) ته ور واراوو "بختیالی ستا خوښه ده، ملکداد خو هم ښه در معلوم دی، که يې پټه رضا زوی نه کوي، سبا دي پټه زور پټه کوي".

بختیالی چې مخ يې ماشومانو ته واراوو "مولوي صاحب! پښتانه متل کوي، وايي «پر لمانځه مي ودروي تہ، وايي به يې څوک».

مولوي چې پر ږيره لاس تېراوو، سترگې يې پټه بختیالی کې وې "بختیالی مور سوال درته کوو، مه خان يې شرمی ته جوړه وه، مه دی، سبا که بدنامه شوې، بدنامي خودي دده ده".

له دې خبرې سره سم ولاړ هم شو، د سرای تر دروازه ووتو. بختیالی هم پټه او سوکه، سوکه پټه لڅو پښو ورغله، د سرای

په دروازه کې، و یونیم گز دېوال ته پټه ودرېده، دوی سره
رېغېدو، خبره مجو (مجید) اکا کوله:۔

مولوي صاحب دا خبره لکه چې رینستیا ده چې دا سړی د
ملکداد زوی وژلی دی:۔

مولوي صاحب "هو مجو په دې کې شک نشته، وماته په خپله
ملکداد وویل:۔

مجید اکا "مولوي صاحب! بیا خو پکار ده چې موږ په دې خپلو
پیرو کې توکړو چې پر نیمه شپه، د وړو یتیمانو په کور کې
ناست یو، ومور ته یې سوالونه او زاری کوو چې ته و یتیمانو
ته د پلار قاتل ور پلار کړه:۔

مولوي صاحب "مجو موږ خو یې د را روان وخت غم کوو، موږ
وايو چې سره میراث خواره دي، گوندي دا خبره ورکه شي، په
را روان وخت کې به بیا گزگ نه کوي:۔

مجو ما هم اول داسې محسوسوله چې بختیالی نه ده خبره،
لکه څنگه چې په سره سینه رېغېدم، مجو که څه هم زه غلط وم
چې بختیالی نه ده خبره:۔

مولوي خیر دی خبره دي وي، پرېږدی چې څو شپې نخرې
وکړي بیا به خوشاله وي، د ملکداد زوی به کوي:۔

مجو ته خو خبر یې، د ملکداد تر مخ دېر لوی، لوی سړی نه
شي رېغېدای، بختیالی خو هم څه بالېسته نه ده:۔

مجید اکا: "مولوي صاحب! کومه بالېسته؟"

مولوي صاحب "ولي نه دي دي اورېدلي ..."

قام دېرېر دی دلسته نسته پرتا جنگ کوي بالېسته

ماڻيگروهي لمر تانگه پر تابالنبسته جنگبده
لچ بي مات وي دا ورغنبسته ترمرو بهه وه بالنبسته.
دي غارو و بختيالي ته دومره حوصله ور ڪرڻ چي راغله پر
بستره داسي و غخبده، لکه له دي سره چي هيڻ هم نه وي شوي،
تر سهاره پڻ خواره خوب ويده وه، سهار چي را پورته شوه،
سترگي بي رني وي، داسي بي محسوسوله لکه دا چي بالنبسته
وي-

خوشبې پس چې بختیالی یو سهار را پورته شوه، د پلار د کور سودا ورولاړه شوه، مرغسن وو (نری وریخ) چې د کورد خونې دروازه یې کولف کړه، راووته د خپلو ماشومانو تر غوږو یې ځادرونه ووتل، روانه شوه. پۀ لارې چې څه لاره اسمان ته یې وکتل، وریخې بنۀ ځان سره ورکړی وو.

یو ځل یې لا دا اراده وکړه چې بهرته وگرځه، نن ورځ سرپچنه ده (سړوکې) بیا یې توکل کړی ماشومان یې پۀ مخه کړو، روانه شوه.

غټوکی لور او زوی یې بنۀ وو، هغه ډېر وړکی وروردوی پۀ غېږ کې یواریوه بیا بل اخیستو، هغه لږ غټوکی دې پۀ غېږ کې اخیستی وو.

یو وخت چې یې پر پښو روان کړی، لورکی یې تر لاس نیولې وو، د بختیالی ورپام شو، کمیس یې پۀ غاړه وو، پرتوگ یې نه وو.

دلارې پۀ منځ کې کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دلته یې پرتوگ پۀ ورپۀ پښو کړی، سوکه، سوکه د ماشومانو پۀ تگ ورسره روانه وه، ماپښین به وو چې پراخ راغه یې پۀ سوکه، سوکه تگ پرېکړی، د غره لمنې ته ورسېدو، د انا گیانو پر چینه کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دودې یې

راواخیسته، پیاز بی سپین کری، دودی بی پوری
 و خوره، ماشومان او خان بی پۀ لپو اوبۀ کرو، هم بی د
 ماپننن لمونخ و کری بی بی مخه و کره.

اوس نو د بابا کور ډپر لرې نه وو، پۀ تلو، تلو کې د ما
 شومانو و دې ته پام شو، ناره به بی کره، له هغې خوا به پۀ
 دره کې ددوی ریغ بهرته راغبرگ شو.

دا رنگه روان وو، د بابا و کور ته یو مغزی (لورۀ او کره لاره)
 پاته وه، مېده، مېده، مېده خاڅوکی هم شروع شو.

پۀ مغزی ور واوښتو، د بابا کیږدی بی وپېژندله، چي ولاړه
 وه، ډر بی زړۀ ښۀ شو چې مېلن (د کوچیانو کلی) ته لا پۀ کډه
 نه وه تللی.

د بختیالی د ورې خورکی زرکې چې دوی پۀ سترگو شو،
 نارې بی کرې "مورې! خورکی راغله".

مور بی مخ له وراغله، لاس بی پۀ اوړو وو، پر بختیالی بی
 غېږ وگرځوله، کور ته چې ورغلو مور بی تبخی واپوو،
 دستي بی چای پنځې کرې، مور چې بی چائینکه را کوزوله
 "بختیالی! دا ماشومان به دې پۀ یخ وژلي وي، وار به دي
 کاوؤ، چې ورځ توده شوې وایي بیا به راغلې وې".

بختیالی چې پۀ خپلو تودو لاسو کې د ماشوم لاس نیولي وو
 "مورې! بس تر وس مې تېره شوه، نور مې نه شو خغملای".
 دوی ته بی چای وراوړلې، دوی چای څښلې، مور بی ښې
 نورې او سپینې غوښې پۀ کټو کې واچولې.

ماننام ته یې بابا هم راغلی مېرې یې وڅکولې، په سبب یې دننه کړې.

له روغېره وروسته یې مور بڼه غټه کاسه، وړه ډوډۍ ور واړوله، په بله کاسه کې یې، ښې تورې او سپینې غوښې. د دې سترې ماشومان چې په تورو سپینو ماږه شو، خوب ورغلی.

مور یې وتولو ته ځای ور هوار کړی، یو یو یې ترلاس نیوو، ځای ته یې بېول.

له هغه وروسته په څراغ کې تېل ختم شو، بابا یې بالنست ته پروت وو، د اور په رڼا کې دې لیدو چې دپتکي څاک یې په خوله او برېتو پورې منښلی.

له دې خبرې سره سم را پورته هم شو "لورې! دا ډېر وخت ښار ته نښم تللی، ځکه تېل نشته".

په خبرو، خبرو کې بیا دې ته راغلی "بختیالی! دا خبره څومره حقیقت لري، ستا مېړه دې خلگو وژلی دی، لورې که ریښتیا ووايم، زما اوس هم یقین نۀ راځي".

بختیالی چې سترگې له مور ه دۀ ته، ور واړولې "هو بابا زرينه ورسره وه، هغې په خپلو سترگو لیدلی دی".

بابا "دا تۀ څۀ وايې؟ لورې هغه ورځ خو هم تادغه وویل، خو زما یقین نۀ پر راتلو".

بختیالی "دوې کیسې دي بابا، یوه خودا چې ما یې زوی د اوبورگو په لار کې وتاړه بل یې زما له مېړه مخکۀ غوښته".

بابا: "ستا د مہرہ مخکھ خہ غواری؟، هغه خو بیہ وماتہ راکرې ده".

بختیالی: "بابا پټه کلې کې زموږ د یوه سرای مخکھ نډه، دا مخکھ ډبر اوږده او وساره لري، دده د مخکې پټه میان کې ده، دده مخکھ بیہ سره پرېکړې ده، ده دا غوښتو چې دا زموږ مخکھ دخان کړي، وموږ ته د دې پټه بدل کې بله مخکھ راکړي

پټه خو، خو واره بیہ خلگ ورته راولېږل، خو ده سودا نډه ورسره کوله.

زوی بیہ بیا چرسک، غل او بدره دی، دا خو کاله پټه جبل کې وو، چې راخلاص شو بیا بیہ دا حرکتونه کول".
توله کیسه بی بابا ته پټه زېر و زور وکړه.

بابا بیہ پټکی پر سر کړی، د ولاړېدو هڅه بیہ کوله "و خورې دا دی مخ لکه د سبب کښته. (توکه بیہ پرې وکړه) خو مخ به دې وربنکاره کاوؤ، چرسک شی وو، هغه د وربندارې پټه عزت خه خبر دی. چې ستا مخ بیہ لیدلی وای، بله ورځ بیہ پټه خدای که ستا پټه خوا کتلي هم وای.

ده خو دې قد و قامت، بناهسته تگ خوښ شوی دی".
بختیالی د بابا و مخ ته کتل "ملامته یم، مور خوارې پټه خو، خواره راته وویل، دا مخ مټ پټوه، دا مخ پټول به دې یو ورځ پټه یوه لویه بلا واره وي".

بابا چې څادر اغوستو: "سم يې درته ويلى دي" پښتنو کله کلا گاني درلودې؟، کله يې ښځې په پردو کې نغښتې؟، لکه دا اوس چې مور کوجيان يو.

ټول پښتانه دا ډول ازاد خلگ وو، داسې ازاد ژوند يې وو لکه دا مور، د اکثرو کيږدۍ وې يا يوه، يوه خونه، چې چا، چار دېوالي پېژندله نه، دا زموږ په ډول يې ښځو کارونه کول، دا بېخي لږ وخت کېږي چې په ښځو يې مخ پټول او پرده کوي، پر کورو يې چار دېوالۍ شروع کړې.

خو اوس يې لا د ډېرو کورو چار دېوالۍ نشته، خونې يې ته په خپلو سترگو وينې.

لورې! زه اوس څه وکړم؟"

بختيالی چې يې خپلې سمولې "بابا ته هيڅ هم مه کوه، مه په دې کيسه سر خلاصه وه، مه کار په لره، نه ستا لاس په نښلي، زه پوه شوم او زما کار.

ته ځان داسې واچوه چې زه بېخي په هيڅ هم نه يم خبر". شپه ډېره تېره وه، سهار نژدې وو چې دوی ويده شو.

سهار چې بابا له مېږو سره ولاړ، مور يې اوبو ته.

دې صندوق خلاص کړی، د هغه سړي او بابا عکسونه يې را واخيستو، پکښې ويې کتل، هغه عکس يې پيدا کړی، چې له شاپه شنه قلم يو څه پر ليکلې وو.

ورځ تېره شوه، شپه راغله، بابا ته يې وويل "زه سبا کور ته ځم، ته يې غمه شه، که چېرې پر ما يو تکليف راتلو، زه به ضرور تاته حال درکوم".

بابا پنځه زره روپۍ ورکړې "دا به یو شی پټه واخلي ، یو مږ
در کوم ، ته خو بې اوس له ځانه سره نه شي بيولای بیا به بې
زه یاشمک (شمس) ورور درولي ، ماشومانو ته به بې حلال
کړې".

سهار لمر تر اوورو را وتلی وو ، چې له بابا او مورکۍ بې
رخصت راواخيست ، د کور پټه لور را روانه شوه .

ماڅيگر غټ وو ، لمر و غرسره ورتلو چې را ورسېده چې دې
وور بلاوو ، بستري بې هوارولې ، تياره ماښام شو .
ماشومانو ته بې د مور ور کړې ، پخې غوښې او ډوډۍ
ورکړه ، ستري ماشومان بې يو ، يو ويډېدو ، اخير دا هم ويده
شوه .

دویم وار بیا هغه څو سپین بږیري او مولوي صاحب
چې یو مجواکاپکې نه وو، داسې وخت ورغلو چې د
بختیالی غټو کي ماشومان ویده وو.

یوه دا، وروکي زوی په دې ډول ناست چې د وړو کي زوی سر
یې پر ځنگانه یبسی وو، ځنگون یې بنوراوو، الله الله یې
ورته کول "الله کوټ لئو دلته مۀ راځه گیدو، لالی ویده دی
په خوبو".

د مولوي صاحب د خونې په بنده دروازه کې ریغ شو
"بختیالی تا او ماشومان خو ویده نه یاست؟".

دې یو گړی غوړ ګرار کړی، دویم وار یې ریغ وپېژندلی له
"نه" سره سمه ورغله، دروازه یې خلاصه کړه.

د مولوي صاحب له مخه یې ویده ماشوم واخیست، دوی پر
هغه ځای کښېنستلو.

له حال احواله پس، مولوي صاحب پر بږیره لاس تېراوو، په
خونه کې یې شا و خوا سره کتل، په دې چې دا نسخه دومره
دلاوره بږیري، داسي خوبه نه وي چې یو څوک په دې خونه
کې ورسره ویدېږي.

بیا بی پنه نصیحت کولو شروع و کره ، پنه نصیحت کولو ،
کولو کپی بیا د نکاح خبره وریاده کره .

بختیالی مخ ورو وراوو ، لاس بی له خولی و اخیستو "دی خو
به شرم نه لری له خدایه به نه و بربری ، تاسو خو له خدایه
و بربری ، د خدای جواب به څنگه و کړی ؟ چې دیوه ظالم
ملکداد جواب نه لری ، خدای به دا پوښتنه نه کړی درڅخه
وه چې دې کونډې او ورو یتیمانو ، په دې تورو دېوالو کې
پنځه ، شپږ میاشتی تبری کړی ، تاسو بی یوه هم پوښتنه
و کره ؟"

مولوي صاحب جیب ته لاس کړی تسپې بی را کښې "هو
بختیالی ملامت یو"

نن د بختیالی سترگې له خپلو ماشومانو نه را اوښتی
"مولوي صاحب ! که تاسو راشی که نه شی ، پر ما داشپه و
ورځ هغه رنگه تبری ، ژروي مې دا خای چې څنگه په دې
دومره کلې کې یو سنت وهلی نشته چې راشی د دې ورو
ماشومانو حال و کړی چې څه حال مودی ، یو څه په کور کې
لری که نه یا خونارو غه نه یاست ، دیو ظالم له و برې ټولو
سترگې پتی کړې دي ، څو میاشتی وشوې چې زه او دا واره
په دې سرای کې شپې او ورځې تیره وو ، بیا چې وارده
شی ، نه له دې خپلو سپینو ږیرو شرمېږی ، نه له ما ، نه د دې
ورو یتیمانو له حقه و بربری .

تاسو که نه له خدایه و بربری ، نه د ماشومانو له ازاره ، زه هم
د مېړه هم د یتیمانو له حقه و بربری ، دا منم چې زه یوه ښځه یم

، هیخ مې هم پئه وس نه دي پوره ، دا به وکړم ، مرگی به قبول کړم ، یتیمانو ته به د پلار قاتل نه کړم ور پلار .
نورو سپین زیرو سوالونه بس کړو ، خاموشه شول .
خود مولوي خوله نه سره ورتله .

مولوي صاحب : "ته لهونې یې چې د وړې نجلی خبرې مني ؟"

بختیالی اخیر خبره داسې ور خلاصه کړه .

"مولوي صاحب ! دا خوبه وخت ثابته کړي چې زه لهونې یم که تاسو بې لارې ، پئه دې سر خلاص کړی ، چې پر دنیا نر ودرېږي پئه خدای که ماد ملکداد زوی وکړی ."

دوی هم یوه ، یوه غاړې تازه کړې ، خپل ، خپل (خادرونه) یې وخنډل ، ولاړ شول ، شپه تېره شوه .

سهار ملکداد پئه خپله ورغلی "بختیالی زه سوال درته کوم ، داسې وکړه دا زما زوی وکړه ، ته یې ډېره خوښه یې ."

د بختیالی باری (جارو) پئه لاس کې وو ، د خونې ومخته پئه سرای کې ناسته وه ، نه یې یوه کړه او نه بله

"ستا زوی نه کوم چې پر سر یې را وترې لاهم ، دانېکي وکړه ، مال له دې خپلو ماشومانو سره پرېږده ، زه له مېړه بېزاره یم ، نه مېړه کوم ، نه یې شوق لرم ."

ملکداد چې پئه دې پوه شو چې بنځه یوه خوانه کوي ، نو یې له خولې لاس واخیستو

"ستا څه خیال دی ، ما چې دې مېړه دومره پئه هنر وژلای شو ، نو دا ماشومان دې هم یو ، یو داسې پئه هنر وژلای شم ."

یوه خوبه دې داده چې دا ماشومان دي يو، يو داسې په هنر
در مړه کړم لکه مېړه، بله دا چې زما زوی په خوشالي وکړې
زه د زوی پر غم نه يم، پر دې يم چې ته زما زوی وکړې، که
دې سبا زامن لوی شي هم، دا شک به يې نه راځي چې زموږ
پلار ده يا دده زوی وژلی دی.

بختیالی چې دده خبرې واورېدلې، باری په لاس کې حقه
جېرانه شوه او سوچونو واخيسته.

يو خو يې زما مېړه رامې کړی او په ډاگه يې مني هم، بيا دا
سرزوری، د ماشومانو د وژلو تر وخت له مخه خبرتيا هم
راکوي له دې زوی مړې څخه به په چل کار اخلم.

له څه خاموشي پس يې ډېر په عاجزي وويل
"سمه ده، دوي شپې مهلت راکړه".

ملکداد "دوي نه، درې ورځې مهلت درکوم".

له خان سره يې واړه، واړه خندل، ولاړ شو.

دا په دغه شپه د دينک کور ته ورغله، ټوله کيسه يې ورته
وکړه او هغه عکس يې ورکړی پر کوم چې اياپريس ليکلی
وو.

دينک په هغه سهار وختي ملکداد ته ورغلی "زما بسڅه
ناروغه ده، که دې يو زردوه روپۍ راکړې، ډاکتر ته يې
وړم".

ملکداد خندل چې روپۍ يې ورکولې "هلکه داد يار
بسڅه خو دې پوه کړه، که در څخه مني چې دا زما زوی
وکړي".

دەبێ لە لاسە روپی نیوی "سمە دە، تە فکرمە کوه چێ زە
لە هەغی خواراشم."

دی پە دروازە کێ و لاروو، د بختیالی د کورپە خوا بێ کتل
"مانبام تە بە راخې؟"

دە هەم د بختیالی د کورپە لور سترگې و و وارولې، پە زە
کي بې پە خپل کردار خندل "نە دوې شېپې پر هەغە خوا کوم، د
لورمې اوس کال وشو، نە زە وەرغلی یم نە بې مور، دوې
شېپې لە لور سرە کوم."

دە بېر تە مخ د دینک پە خوا واراوو، کت، کت و بې خندل
"هه لکه دینکە دوې وەرغې پس خوبە یا نوره وي یا نسکوره."

دینک روان شو، خپله بنسخه بې ډاکتر تە بوتله، د شېپې
بختیالی خپله غوتە تیاره کړه، خو واره ووتە، شا وخوا بې
وکتل، شوک نە وو، نە د چارغ وو.

خپل ماشومان بې پوه کړو "که چیري توخه در تله، پر خوله
لاس نیسی."

خان بې بنه مطمئینه کړی، ماشومان بې تر لاس و نیول، د
دېوال لە سایې سره، د خور لسم د سپوږمې پە رنا کې بې ډېر
پە چتکي گامونه بنودل چې سپوږمې بە پە و ورو کې پته
شوه، د دې بە سا سمه شوه، لکه چې وایي "اوبو اخیستی
خگ تە هەم لاس اچوي."

یو وخت بې شرنگی تر غوربشو چې تر شا بې وکتل، سپی و
سپي وو، مېرۆی بې کنبلی وو، د غارې خنخیر او مېرۆی
بې شرنگی کاوؤ.

د دې کله وېرې نغ تر خولۀ نه و تو بیا یې هم دا هڅه کوله
چې لوتې ور غورزوي، سپی وگرځي.

د محمد دین د انارو تر باغه، په باغ کې څه تگ مشکل وو،
د وښو او بوټو په وجه، ځکه څه وځنډېده.

چې دا ورو رسېده، دینک د موټر ډرائیور ډېر ستړی کړی
وو، په څه شوه، څه شوه هغه ستا ښځه.

دی نه وې، ته ما په یو بلا وخورې.

چې بختیالی و ماشومان ورو رسېدو، پر ډرائیور د اختر
ورځ شوه.

دومره په تازیله یې موټر روان کړی لکه یو څوک چې دی
ویني، ورپسې وي.

یو زوی یې په روان موټر کې، په سپی پسې تر شاکتل چې
سپي پاته شو.

ده په ژرغوني نغ وویل "مورې! زموږ سپی؟"

دې زوی پر مخ مچ کړو "زویه! دینک کا کاکا بیرته راځي،
کورت ته یې بیا یې".

په لارې هغه ښارگوټی راغلی، په کوم کې چې د دینک د لور
کور وو او هم موټر روان د دې ښارگوټي وو.

د لور کور یې له لارې وه بختیالی ته ور وښودی.

په تلو، تلو کې، و سهار ته نزدې یو بل ښارگوټي ته ورسېدو
دوی شپه په ناسته تېره کړه، ډرائیور ویده شو.

سهار چې یې لمنځونه وکړو، چای یې وڅښلې بیا یې مخه
وکره، ماښپین قضا وو چې هغه ښار ته ورسېدو.

د دې ماشومان ډېر حېران ول چې دا بيا څه رنگه ځای دی ،
څومره ډېر موټران دي پکي چې کله يې د خړه ټانگه وليده
، نارې کړې "ادې ادې هله وې په خړه يې گادۍ پسې کړې ده
، سرې پکي ناست دي"

بل چې رکشه وليده ورته حېران و چې دا بيا څه رنگه شی دی
په درو پيو روان دی ، په ښار کې ماشومان روان وو ، دوی
ورته په سوچ کې وو چې دا خو يې زموږ رنگه کالي نه دي ،
لمن يې نسته ، تر شاد چا توره تېلۍ ده چا شنه تېلۍ چا
رنگ په رنگه لوتي تړلې وې ، دوی پوښتنه هم نه شوه کولی
چې دا څنگه شيان دي ، خوبس حېران دريان يې يو بل خوا
ته کتل .

ډرائيور په ښار کې يې يو چا ته هغه ايډريس ورنښکاره
کړی ، هغه داسې وويل "سيده ورځی ، تر هغه وخته چا ته مه
درېږئ ، تر څو چې يو لوی چوک دراځي ، پر چوک له يو چا
پوښتنه وکړی ، هغه به يې دروښايي ، ډېر مشهوره سرې دی
، هر څوک يې پېژني " پر چوک يې له يو چا پوښتنه وکړه ،
هغه يې دوکان ته لاس ونيوو

"هغه مخامخ دوکان يې دی "دينک ورکښته شو ، دوکان ته
ورغلی ، يو سپين ږيرې سرې ته يې هغه ايډريس ورنښکاره
کړی .

هغه چې ليکلي وليدل ، يو گړۍ په سوچ کې لار ، هم په هغه
سوچ کې يې کاغذ واړاوو چې عکس ته يې په غور وکتل ،

عڪس يي وپهڙندلي، پءُ سڀينو چشمو ڪي يي سترگي
 دينڪ ته وروارولي، پءُ وره خدا ڪي
 ”وبخنه، بهخي ڊپر وخت تهر شوي دي، د تورڪاني د اينخر
 زوي يي؟“

ده چي د شاه جي و تڪو سڀينو وپنستانو ته ڪتل ”نه نه نوم
 مي دينڪ دي، صرف مي د اينخر لوراو لمسيان تر تا پوري
 راوستل، ماته اجازه راکره، زه خم، د ڪرايي موٽر مي
 راوستي دي.“

ده چشمي له سترگو لري ڪولي ”د خداي بنده، خو پءُ بس ڪي
 به را تلاست، دومره ڪرايه؟“

له ڊپر ه سته پس، شاه جي رخصت ورو ڪرو.

دينڪ روان شو، پر شايي ورو ڪتل ”د خداي پءُ امان، نوره
 ڪيسه به بيا بختيالي درته وڪري.“

بختيالي او ماشومان يي د دوڪان مخته ڪنسته ڪرو، دي
 روان شو، شاه جي له بختيالي سره روغبرو ڪر، د خپل
 همسايه رکشه يي را وغو بنسته، بختيالي او ماشومان يي
 ڪورته ولهرل.

ڪورته چي ورغلو، د رکشي والاد شاه جي بنسخه پوهه ڪره
 چي ”داد شاه جي مهلمانءُ دي، بهخي له لري راغلي دي،
 بايد بنه خدمت يي وڪري.“

د شاه جي بنسخه جيينه پءُ پڻستو پويده، خو ويلاي يي بنه نه
 شوه، پءُ ڊر زحمت يي بختيالي پءُ خبرو پوهوله يا پوهيده.
 جيينه د بختيالي او ماشومانو ته ڊپر ه جبران هوه.

حيرانه پٽ ڏي وه ڇي ڏي پڻسٽني ڏهر ڀي ليدل ڀي وڀ ، ڊ ڀنار نه
، ڊ غرنو .

ڊ ڊي اور ڊو ڄامو او لڙلو ماشومانو ته به خود حيرانه وه ،
ڇي نه ڀي ڊاسي ڄامه ليدل ڀي وه ، نه ڀي ڊاسي لڙلي ماشومان
، ماڻنام شاه جي هم راغلي ، له بختيالي ڀي ڀنه ڊ ڪور ، بابا
او ٽولو پوڻسٽنه بيا وڪڙه .

له ڊوڙي خور لو پس ، شاه جي لاس پٽ ڊسما ل ڀاڪول ويڀي
خندل "بختيالي لوري ! ڪه ستا پٽ ياد وي ڇي ستا بابا به
ويل ڇي يو متل ڊي (مور ڀهلمه له هوره پس پوڻسٽو) اوس
نو حال راڪڙه ، ته او ڀنار ته له ڊي وڙو ماشومانو سره راتله ؟
بختيالي شاه جي ته مخامخ ناسته وه ، خپل لسٽوني ڀي ڊ
ڀڪي پٽ ڊول ڊگرمي پٽ وجه ڀنوراوو .

له هغه وخته ڀي ڪيسه شروع ڪڙه ڇي ڊي ورغلي ، ڊ ڊوي پٽ
ڪور ڪي اوسهڊه .

پٽ غره ڪي ڀي سروي ڪوله ، نقشي ڀي جوڙول ڀي ٽر دغه
ماڻنامه ڇي ڊا له شاه جي سره ، ڊ ڊه پٽ ڪور ڪي ناسته وه .
ڄيڻي ڊ ڊي ڊ ماشومانو خايونه هوار ڪڙو ، يو ، يو ويڊ بدل ،
ٽول ويڊه شول .

شاه جي ڪه خه هم ڊ بختيالي ومخ ته ڪتل ، خو سوچ ڀي پٽ
هغه تهر وخت او ڊ ڊي ڊ بابا پٽ ڪور ڪي وڙ .

ڀي ڀامه ڀي اوف ڪڙو ، ولاڙ شو ، پر لمانخه وڊر سڊو .
بختيالي ته ور پٽ ياد شو

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالي بي وڙ ڪولي دٿ ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جينه پٺ دڙ ڪور ڪي دوه پٺ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٺ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٺ دڙ ده چي له مور سره پٺ دڙ سراي ڪي گلهه اوسي او بله خوبه دي دا ده چي دڙ ڪوڇي پٺ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دڙو ال ته نزدڙي شو، شا بي وهله ”سمه ده چي ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪڙه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڙي، نو دا انتقام اڃي ستل له ذهنه ڇڙه و باسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدڙي وه چي دوي ٽول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چي هلته بيخ وو. مور پٺه خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د څلگو گرمي ڪيري.

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالې بي وڙ ڪولې د ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جيينه پڻ دڙ ڪور ڪي دوه پڻ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پڻ سراي ڪي اوسي، يوه دي پڻ دڙ ده چڙ له مور سره پڻ دڙ سراي ڪي گلهه اوسي او بله خوبه دي دا ده چڙ دڙ ڪوڇي پڻ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، تڻ او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دڙال ته نزدې شو، شا بي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪڙه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڙي، نو دا انتقام اڃستل له ذهنه ڇڻه وباسه، نور هر ڇڻه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدې وه چڙ دوي ٽول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇڻه عجب ٿي ڪار پده چڙ هلته بيخ وو. مور پڻ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د ڇلگو گرمي ڪيري.

که بیا مورڙ ستاپه ځای کې یوه شپه هم وکړو، له مورڙ سره روپیۍ
ډېرې دي، ته صرف و ما او زامنو ته لار ښودنه کوه، نور مورڙ له
تا هیڅ هم نه غواړو“.

شاه جي ځاځان له ځان سره بوتلو، له بختیالیۍ په پته یې د کور
پر سامان، څه د ځان روپیۍ ور کړې، سامان یې راوړو.
بختیالیۍ خپل کور سم کړو.

شپه یې د شاه جي په کور کې وکړه، په سبا له خپل کور ته دا
او زامن بیا ده نوي کور ځاوندان شول.

یو څو ورځې دې و ماشومانو داسې محسوسوله، لکه خوب
چې ویني، د ښار پوخ کور، د برق رڼا چې د شپې او ورځې
بېخي فرق نه وو.
میاشت تېره شوه.

یو سهار شاه جي دوکان ته تلو، د دوی پر کور ورغلو، له حال
احوال کولو پس یې له بختیالیۍ پوښتنه وکړه “د څه ضرورت
خو نشته؟”

بختیالیۍ چې د جامو له مینځلورا ولاړه شوې وه، خپل غړلی
لستونی یې خوراوو “نه نه شاه صاحب، د هیڅ ضرورت نشته
، که چیري د یو شي ضرورت پېښ شو، ضرور به درته وایم، پر
دې که صلاح راکړې چې ځاځان پر یو کار ولگوو؟”

شاه جي چې لاس پر دېوال کښېښوو “ا خو ډېره ښه خبره ده،
تاله ځاځانه پوښتنه کړې ده، دی کوم کار کولای شي یا یې کوم
کار خوښ دی؟”

بختيالی جي هفتي وارهه وه "هسي بي پر يو کار ولگوه، پنه مزدوري کي کله دا وو جي دا کوم دا نه کوم".
 شاه جي جي خپلي چشمي پنه سپين دسمال (جي يوه شنه ليکه هم پکنبي تيره شوې وه) پاکولي "نه نه داسي نه ده، خبرزه به سوچ پروکرم".

پنه دي بله ورخ شاه جي ورغلي، يو هلک بل ور سره وو، خاхан بي ور سره کرو "له دي هلکه سره لار شه، خو ورخي پنه بنار کي تيره کره، هلکان به وويني، خوڪ خه کار کوي، خوڪ خه کار، جي کوم کار دي خوڻن شو، وماته به ووايي، هغه کار به که خبر وو، پنه صلاح شروع کرو".

خاخان لارو، خو ورخي بي له هلکانو سره تيري کرې، چا گنجي، چا صدری، چا د پلاستيک لو تي، چا نسوار خرخول، چا کاغذونه ٽولول، چا خه او چا خه خرخول، پنه خو ورخي پس شاه جي له خاخانه پوڻسته وکره "کوم کار دي خوڻن شو؟".

خاخان جي خپله خرچنه گوته پنه غابسو کنبه کنبه "زما د پالش کار خوڻن دي".

شاه جي يوه دوکان ته بوتلو، يو وروکی صندوق، برش او پالش سوراو هم بي تور ورته رانيول.

خاخان جي له هغه دوکانه ووتو بيا بي ناره کره "پالش، پالش".
 د پالش کار بي شروع هم پنه دي کرو جي ده ته دا نارې ڊپر خوند ورکاو، پالش، بوت پالش، يوسري خپلي خپلي ورکري "دارا پالش کره".

ده چي خپلي ور واخيستي، تر دېره په سوچ كې ورته ورك وو. هغه پر يږغ كړو "هله ماشومه، زما كار دي، ټوله ورځ خوبه پردې ځای نه يم ناست".

ده د پالش د بي خلاص كړو، پالش وركول يې شروع كړو. هغه پر يږغ كړو "هلکه يوار خو يې په اوبو صفا كړه".
 خاځان چې د هغه سړي په خوا وركول "ټولې پريولم؟".
 هغه چې د ده وركړې چپل په پښه كړو، وركول شو "نه نه، ستا اوله ورځ ده كه څنگه؟".

خاځان چې په لاس كې يې د هغه سړي خپلي وه "هو".
 هغه زړه سواند سړي خپلي په خپله ورسره پالش كړې.
 بس كار يې له هم دې ځايه زده شوو، ورځ يې تر ماښامه په ښار كې تېره كړه، ماښام چې كورته ورغلی، شپېته روپۍ مزدووري يې كړې وه.

دا ډول سهار تلو، ماښام راتلو، روپۍ يې راوړلې، كله لږ كله ډېرې، يوه ورځ چې په ښار كې روان وو، نارې يې وهلې "پالش، بوټ پالش".

يو سړي ورناره كړه، دی ورغلی، هغه خپل بوتونه ورووكنسو "دا پالش كړه، ښه پالش وركړه، هسې يې په رنگه رنگه وه".
 چې په دوكان كې يې پمبه او جوړې بستري خرڅولې.
 دوه مزدوران يې دوكان تر مخ، پر پاخه سړك ناست وو، په بستره كې يې پمبه اچولې وه، په لرگو يې پكښې ټكوله.

دوکاندار له ده پوښتنه وکړه "ماشومه! داسې کور به نه وي در
 معلوم چې سپين سرې لري، زموږ کار ډېر دی، بستري به په
 مزدوري ورکوو، په کور کې به يې جوړوي."
 خاخان "هو يوه را معلومه ده، خو زه به حال وکړم."
 پوتونه پالش شو، خپلې پنځه روپۍ يې را واخيستې، روان
 شو، د دوکاندار بياله شايع شو "ماشومه! که يې چيري
 ماشين نه درلودی، مشين به هم موږ ورکړو."
 ماښام چې کورته راغلی، مور ته يې د دوکاندار کيسه وکړه
 ،مور يې ډېره خوشاله شوه
 له ډېرې خوشالۍ يې سر، سرتور کړی "شکر دی خدايه، زما خو
 دا خيال وو چې يې مېړه او بې خپلو د ژوند شپې او ورځي نه
 تېرېږي.

زويه دا خو ډېر ښه کار دی.

زه به کاره په کور کې ناسته يم، دا کار ځينې راوړه، ښه دی،
 يوه ماو د زرینې وخت پر تېروي، بل به مزدوري را کوي."
 خاخان سهار د دوکاندار ته ورغلی، يو مشين څلور، پنځه
 بستري يې ځينې راوړلې، ټول پر روزگار شول.
 ورځ تر هغه بله ټول په ښه رنگ کېدو، هم يې روپۍ پيدا کولې،
 دا ډول خاخان خپل پالش کاوه، مور ته يې بستري راوړلې،
 روپۍ چې به دوی تر ضرورت زياتېدې، هغه يې شاه جي ته ور
 کولې

يو ورځ خاخان د پالش صندوق په کونج کې کښېښوی "مورې!
 زه د پالش کار پرېږدم، په هټل کې کار شروع کوم."

بختیالی چي سترگي بي د پالش پٽ صندوق کي وي "زويه اد
هوٽل کار به گران وي، نه به بي شي کولاي".

خاхан بي کمبلي پرفرش و غخبندو،

"موري! خان به پري و گورم، که چيري گران وو، پري به بي
بدم، د پالش کار خوبيا هم شته".

بختیالی چي کمبله هواروله

"زويه! له شاه جي سره به مشوره وکړو".

خاхан چي را پورته شو، د کمبلي پٽ لورروان وو "سمده
موري! سبابه زه شاه جي ته ورشم".

بختیالی چي د هوارې کمبلي و خنگ ته کښېنسته "نه نه زويه،
زه به خپله ورخم".

بختیالی سهار وختي د شاه جي کور ته ورغله چي خاхан

داسي وايي "ما په يو هوٽل کي کار موندلی دی، زه په هوٽل
کي کار کوم

ستاخنګه خوبه ده؟".

شاه جي چي يوه وړو کي کتابچه بي په لاس کي وه "کار دي کوي

، بي کاره دي نه کښېني، گټه دي نه راوري، خو کار دي نه
پربردي".

له دي ورخي خاхан په هوٽل کي کار شروع کړو، د هوٽل کار که

خه هم گران ووييا بي غرمه او ماښام ښي غوښي هم ورکولي.

په اوله ورځ چي د هوټل مالک لمانځه ته لاړ، دی پر چوله ولاړ

وو چي چائينکه به پخه شوه، تويده، ده به له وار خطايي د خپا

سر، سپنکی خولی له سره را واخیسته. چائینکه به یی پئه
ونیوله، له چولې به یی را ویسته.
ډېره موده یی پئه هوتل کې کار وکړو، د هوتل مالک ډېر ځینې
خوشاله وو.

یوه ورځ خاخان نذراغلی، له هغې ورځې ورک هم شو، د هوتل
مالک به تل دا فکر کاوؤ چې "داڅه شو؟ حساب یی هم پاته
دی، نښې دی وړی".

کله چې د بختیالی دویم زوی محیب الله د اووه کلونو شو، شاه جي په سکول کې داخل کړی. یوڅه وخت یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو، اوس نو هغه وخت نه وو چې محیب یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو.

یوه ورځ خاخان له وروره سره په دې وختي ووتو، چې په سکول کې یې څو کاله وشو، یوڅه زده کوي هم، که هسې ورځي وخت تېروي.

له استاده به یې پوښتنه وکړې بیا به خپل هوټل ته لاړ شې. له مور سره په کور کې زرینه او تر ټولو وړوکی ورور چې اوس د پنځو کلونو وو، حبیب الله پاته شو. د بسترو دوکاندار خپل موټر راوستو، د دوی له کوره یې جوړې بستري وړلې، د موټر دتلو په وخت کې، حبیب له شاپه موټر ټال شو.

موټر چې د دوی له کوڅې بله کوڅه ته گرځېدو، حبیب له موټره ټوپ کړو، سر یې پر پاڅه سرک ولگېدو چې بېخي یې اندازه ویني یې له مات تندي څخه تلې چې اکثره خلکو ویل "یورگ یې پرې شوی دی".

د کوڅې په سر کې، د دوی همسایه هندو دوکاندار، په بل موټر کې واچاوو، هسپتال ته یې یو وړی.

خپل زوی یې بختیالی ته ولېږلو چې هسپتال ته دې راشي.
هغه د موټر والا دوکاندار چې (د دوی له کوره یې بستري
اخستي وې) څه تللی وو، له شایو سکوتر والا ورغلو پټه
موټر دې له شایو ماشوم ټال وو، ولېدو.

هغه هم خپل موټر بېرته راغبرگ کړو، هسپتال ته ورغلی.
چې دی ورسېدو، رام داس خپله وینه پټه لېبارتري کې بدله
کړې وه، پټ بدل کې یې د ماشوم له وینې سره سمه وینه راوړې
ود

پټه دې وخت کې ترسیم مسیح هم راغلی چې هم د دوی
همسایه وو، هم یې پټه دې هسپتال کې د صفای ډیوتی کوله.
چې هغه وینه پر ختمېدو شوه، ډاکټر نارې کړې "یو ګوډی
وینه نوره هم پکار ده".

ترسیم چې د ډاکټر له را وتوسره سم ولاړ شو "رام داسه!
د دې ګروپ د وینې یو سړی وماته معلوم دی، زه یې
راولم".

رام داس ناست وو، د ولاړېدو هڅه یې کوله "ترسیمه! ستا
وینه بډېله کړو، دی نه وي هغه سړی رانه شي".

ترسیم روان وو، مخ یې پر شارا وړاوو "دستي یې راولم".

رام داس: "درسه را بڼه نه شي، یابه پرځای نه وي".

ترسیم: "نه نه څنگه بڼه نه راځي".

یو ګری وروسته ترسیم خپل ورور جهدي راوست، له هغه یې
وینه وکښه، چې و ماشوم ته دویم ګوډی وینه ور جاري کړل
شود.

شاه جي، بختیالی، اوڀا خان هم راورسپدو چي کله به بي
 وروکي زوی زگهروی شروع کړو، دا به بي اختياره ورو لاره
 شوه "جار، قربان مور د جار شه، مور دې صدقه شه، چي د
 خدای در باندي لور پري، مور خه کولای شي، جار خدای پاک
 دي دا خوږ در خخه واخلي، جار خوږ دې پر کانو او بوتو شه
 ، خپلي لارې دي دوا شه."

له هره اه سره بي دا ويل ، ورته ولاړه به ود

د ماشوم دوې شپې، دوې ورځې په هسپتال کې وشوې.
 د کوڅې نر او بنڅې راتلو سني، نه شيعه، نه عيسای او نه
 هندو پاته شو.

تول به په ورځ کې يوار راتلو، په هغه ساعت خا خان لا هم نه
 وو.

د حبيب حالت بنه نه وو ، گړۍ په گړۍ بي رنگ تغير خوړلو.
 بختیالی، ټوله شپه په ناستې ورته تېره کړله.

سهار له لمانځه وروسته چي بختیالی د زوی کتو له راغله
 چي گوري بي، حبيب هيڅ حرکت نه کوي. نارې بي کړې "هله
 ډاکټر صاحب! هله دا حبيب ولي نه بسوري؟"

نرسې په منډه ډاکټر راوستو، ډاکټر له کتو وروسته، نرسه
 ته په هغه ژبه يو څه وويل، چي دانه به پوهېده.

ډاکټر روان شو، نرسې بي د پزې او خولې خخه پائپونه کښلو،
 دا بي سر ته ولاړه وه، پر سر بي لاس ور بينی وو ، له سترگو
 بي اوښکې خخېدلې، شا و خوا بي ونورو ناروغانو ته کتل
 او د زړه له زوره بي ژړل.

حبيب وفات شو، د کوشې ټول خلگ ورغلو چې کله له هسپتاله کورته راغلو، خپل وړو کي زوی يې د کوشې خلگو يو وړی، خاورو ته يې وسپارلی.

له هغه وروسته به بختيالی او خاخان دې ته حبران وو چې داخلگ خو نه زموږ د ژبي دي، نه د مذهب بيا ولي نه خان سپموي نه مال؟

خو، خو واره هغه دوکاندار، له خو کسانوسره (چې د دې زوی يې په موټر وژلی شوی وو) د دوی کور ته ورغلی "ماپه بخبني، له ما خطا وشوه، اوس تاسو پور راباندي ږدی، زه به يې درکوم".

بختيالی تر دې خبره نه شوه تېره چې "وروره ستا له ماسره څه دښمني وه، دا پېښه وه وشوه، ما بخبني يې، له ما خلاص يې، هم په دې دنيا هم په هغه" دوکاندار خاخان ته په دسمال کې غوټه روپۍ ورکړې.

بختيالی چې ولېدې "داڅه دي؟".

دوکاندار "يو خور وروپۍ".

"بختيالی ولورل (قسم يې وخوړ) که زه ستايو ه روپۍ واخلم: دوکاندار چې راووتو، شاه جي ته يې روپۍ ورکړې "داپه يو ډول په واخلم، داڅه ډول بنځه ده، ماپه خدای که داسې غيرتمنه بنځه تر اوسه ليدلې ده".

روپۍ يې د شاه جي په لاس ورکړې، دوی روان شو. د فاتحې يو خو ورځي وروسته، غرمه وه، مور يې د دوکاندار له پاته بسترو، يوه نيالي په برامده کې هواره کړې وه، گنډله يې.

لہ شاد حبیب ریغ شو "مورې اوہ مورې ا"
دې تر شا وکتل ، چارپېره تور دپوالونہ یې تر نظر ویستو ،
حبیب نہ وو۔

لہ خان سرہ یې پټ سوکھ ، افسو سناکھ اواز کا کړې ویلې	پر دنیا نازک لہ کمه
سې جنازه بل زبان وړي	مور بې څنگه هېره وي
د دوری نشته دروازې	شک بټ کارم نہ راڅي
اوس د هندوان قریبان دي	داد ده د خپل خپلوي
د مرگ تاریخ لیکم گرانو	ستاد زړه پردپوالسو
تاکې مه ستاله غمو زړه	چاته نہ دی وربنکاره
خاندې خلگ گرانه گایرې	زما پټ غم نہ راگدېرې
ستا پردوری کانی پراته	خله خوري مه سپرې زړه
صبر د راکې الهي	ستا لمبې مه زړه سوڅي
پرتا درب وکي سایه	لمرد سوڅي مخکه سره

مور بې پر خپل وړوکی، وفات شوي زوی، جوړې کړې

کا کړې ویلې

محبیب پټه دروازه کې ودرېدو، د مور پټه ژرغوني ریغ کي بې
کا کړې غاړي اورېدلې، چې پټه دروازه کې پټه درېدوستری
شو، دننه ورغلی

مور چې دی ولیدو، ستن بې پټه نیالي کې جگه کړه، ولاړه
شوه، اوبه او دودې بې ورته راوړد

خاخان پر پولی سر برمنخلی "مورې انن می یو کار پیدا کړی
دی، که ستا خوښه وي" -

بختیالی چې سترگې یې د ده په خوا ورو وړولې "زویه څنگه
کار؟" -

خاخان چې خپله سپینکی خولی پر سر کوله "مورې! د
سنه ما په مخ کې یو کبابی دی، د سیخانو کباب او شربت
خرخوي -

دی به ناست وي، زه به چې فلم شروع وي، کباب او شربت دننه
وروړم، پر خلگو به یې خرخوم" -

بختیالی چې د ده له لاسه برمنځ رانیوله "زویه داسنهما یې
بیاڅه بلاده؟" -

خاخان پر مخ غور لاس تېراوو "مورې! تا تر اوسه د سنه ما نوم
نه دی اورېدلی؟" -

بختیالی د ولاړېدو په وخت "نه زویه نن یې دا دی ستا په خوله
کې اورم" -

خاخان واره، واره له خان سره خندل "مورې سنه ما داسې ځای
دی چې په سونو خلگ ورته راځي، ناست وي، تنده واره یې کوي
، کله د بنځور حسونه (رقصونه) کله جنگونه پکې کېږي" -

بختیالی چې په گونجې تندي، تونده لهجه ورته وویل "نه نه
زویه، داسې ځای ته به نه ورځې چې جنگونه پکې کېږي، که

مې جنگونه پټه در کولای، له خپله کلي به پټه شپه نه راتلم، گوره گوره چې ورنه شې-

خاخان شونډان پټه غابسو کې نیولی وو چې وړه خدا بې بنکاره نه شي "مورې پټه ماڅه کوي، زه خپل شربت او کباب پکي خرخوم، دوی دې خپل اتنونه او جنگونه سره کوي"-

بختیالی چې د ږمنځي غابسونه پټه یوه واره خلي پاکول "نه نه زویه د بل گولۍ یابۀ لرگی درباندي ولگېږي"-

خاخان کټ کټ وخنډل "مورې دا حقیقت نه دی، دا د برق پټه زریعه پر دېوال عکسونه بنکاره کوي، دا نور خلگ ورته ناست وي، ننډاره بې کوي، تا تر اوسه اورېدلي دي چې د جنگ خلگ ننډاره کوي یا شربت و کباب پکي خرخوي، پټه جنگ کې خو خلگ گواښ کوي"-

بختیالی چې د حېرانتیا پټه حالت کې، د ږمنځي پر غابنوخپله گوته تېروله "زه هم حېرانه شوم چې دا اوس څنگه خلگ دي چې د جنگ ننډاره کوي، زما لېونی بیا د گواښ پر ځای شربت و کباب پکي خرخوي-

سمه ده زویه، د شاه جي هم دغه صلاح ده، چې د ده کوم کار خوښ وو، هغه دې کوي"-

دا خو هسي عذروو، حقیقت خودا وو، چې وده ته د عکسونو جوړولو کار ډېر خوند ورکاوو-

ورغلی له هغه مصور سره یې کار شروع کړو، چا چې به د نوي راغلي فلم د مشهور تیاډ پارہ، غټ غټ عکسونه جوړول او په چوکونو به یې خړول-

له هغه سره یې ډېر په مینه او خلوص دا کار کاوؤ- بېخي ډېره موده یې د استاد جوړ کړي عکسونه رنګول او وړل په چوکونو به یې خړول-

استاد یې په بدل کې یو د غرمي ډوډی، هر ماڅیګر د جیب خرڅه ورکوله-

د هغه روپی- خرڅولې نه، جمع کولې یې، کاغذونه او قلمان یې په اخیستل-

مانښام چې به کور ته ورغلی، دی وو او عکسونه جوړول به وو- د مور به یې هر سهار دعوه وه "توله شپه پر بتانو تېره کړې، اوس خونته د دین شوې، نه د دنیا، نه لمونځ کوي، نه اودس، نه دې په دې دومره وخت کې دوې روپی کور ته راوړې-

دا ډول په دعوه او شنه زړه درست کال تېر شو، نه یې د مور خوله سره ورتله، نه ده دا کار پرېښوی-

یو ورځ یې مور مخه وکړه، شاه جی ته ورغله، توله کیسه یې ورته وکړه-

شاه جی په سپینکوټي د شمال سترګې پاکولې، مخ یې ور واړاوه

"بختیالی! اوله ورځ مي درته وویل، هلک وخپل مخ ته پرېږده، کار مه په لره، ستاڅه خیال دی، خاڅان به تاوانونه

درته راوڙي، نه بي راوڙي، بي غمه شه، خانان زه ډبر بنه پيڙم

بختيالی چي شاه جي دسمال نغبنتي، دي بي ولاس ته ڪنل
اوس خو درست ڪال وشو، نه بي يوه روپي ڪورته راوڙه او نه
بي غوڙ له گوته وروڙي ده، د الله اکبر د پاره-

شاه جي چي خپل نغبنتي دسمال جيب ته ڪاوڙ "بختيالی دا
لمونڇ چي نه کوي، پنه دي ملامت دي، دابه ورته ووايم لمونڇ
به کوي، پر ڪار نه شم ورته وئيلاي، ڪار چي دده خونبه ده هغه
ڪار دي کوي، چي روپي پڪي تاوانه وي، ڪه هغه کوي چي
روپي پڪي گتبي-

له ڪوره سم سره را ووتو، چي راغلو خاхан ويده وو، مور له
خوبه را پورته ڪرو-

انه بجي ڪهدونڪي وي، چي دا ورڇ د جولای د مياشتي
دويستمه وه-

چي ده مخ و مينڃلي، مور بي چاي راوڙي، شاه جي او خاхан
چاي خنبلي، شاه جي خاхан ته خبره ورياده ڪره "خاخانه دا مور
در ڇخه گيله منه ده، ته ولي لمونڇ نه کوي، تر غرمي ويده بي
؟"

خاخان چي سر ڪنسته ڇولي وو، را پورته بي ڪرو، د شاه جي
پنه لور بي ور ڪنل "له دي واره مي ته او مورڪي وبخني بل
وار به داسي نه ڪوم-

شاه جي ولاڙ شو "زه خم، خوته به قول راسره کوي"

خاخان چہی شاہ جی ولاہ وو، پتہ ناستہی ہیہ د شاہ جی ومخ تہ
کتل "ہو قول دی"۔

پتہ دہی ورخ چہی ورغلی، استاد تہ ہیہ وویل "د دہی اوس راغلی
فلم تول عکسونہ زہ جوروم، تہ ہسی راتہ گورہ"۔

جامی ہیہ بدلی کپہی او رنگونہ ہیہ راواخیستو، د عکسونو پتہ
جورولو ہیہ شروع وکرہ، استاد ناست وو، ورتہ کتل ہیہ چہی
کوم خای بہ ہیہ ناخونہ شو، دتہ بہ ہیہ اشارہ وکرہ، یابہ ہیہ پتہ
خپلہ قلم ورواخیستو۔

دادول عکسونہ تول مکمل شوو، چہی کلہ وارد لیکلو شو، نو
استاد قلم پتہ لاس ورکرو۔

دہ دہر پتہ معصومانہ انداز قلم او رنگ پتہ لاس کپہی
راواخیستو۔

خاخان "استاد محترم! زہ پتہ خدای کہ خپل نوم بنہ وٹیلای
شم"۔

استاد چہی پر چوکی ناست وو، د دہ پر مخ ہیہ د رنگونو تکی
لیدو۔

دہ پتہ رنگہدلو لاسونو کپہی رنگ او قلم نیولی، وارہ وارہ ہیہ
خندل۔

خاخان "استاد محترم! تہ ہیہ پر کاغذ ولیکہ، زہ ہیہ ہفہ دول
درتہ لیکم" استاد یو گری پتہ سوچ کپہی ناست وو، پتہ دوارو
لاسونو کپہی ہیہ کاغذ ور غرا وو بیایہی ہفہ کاغذ سرہ خور کپہی
یو ختہ ہیہ پر ولیکل، ودتہ ہیہ ورکرو۔

دهُ د استاد محترم ليکلي دومره بناهسته وليکل، چې اوستاد محترم بي پۀ چوکي کي گوتۀ پۀ غابن ورته ناست وو، چې کله کار خلاص شو.

استاد پونستنه ځيني وکره تۀ چې پۀ الف، بي نۀ پوهېږي بيادي داليکل څۀ ډول زده کړو؟

خاځان چې درنگ د ډيي سر بنداوۀ "استاد محترم! د ازماله ډېره وخته شوق وو، هر ځای چې به ما بناهسته ليکلي وليدو، تر هغه به ما ليکل، نۀ مي پرېنښودل چې هغه لفظونه به مي هغه ډول ليکلي نۀ وو.

دا ليکل خو مي له ډېره وخته زده وو، د عکسونو شوق هغه ورځ را پورته شو چې پر چوکونو مي غټ غټ لگېدلي عکسونه وليدل.

بېخي ډېر وگرځېدم هغه سړي نۀ را معلوميدو چې جوړوي بي شوک؟

يو ورځ خولا دا سودا هم را ولوېده چې دا د چوک يو عکس پورته کړه، کور ته يې يوسه، پردې به يې زده کړې چې پۀ کومه ورځ مي ستا دوکان وليد، زړۀ مي دومره ښۀ شو، لکه د دنيا ښي او ښادي چې ټولي پر ما راغلې وي.

له هغې ورځي استاد مطمئنه شو چې خاځان به پر دوکان ناست وو، دی به بېغمه گرځېدو بل يې وړوکي تنخوا هم ور ولگوله.

بېخي ډېر وخت يې له استاده سره کار وکړی ، اخير هغه ورځ هم راغله چې خاخان له استاد سره خفه شو ، سبب يې دا وو ، دی خو ورځي دوکان ته نه لارو او له استاده يې اجازه هم نه وه اخیستې ، نو استاد چې به دوکان ته راغلی دوکان به بند وو او کارونه به ټول نیمگړي پراته وو ، گراکانو به په قطار کې په یوه خوله وویل چې کار کول مو په وس نه دي پوره بیا دوکان بند کړی ، څه ته مو خلاص کړی .

خو ورځي پس چې خانان راغلی ، د ده او استاد خبره تر له واوښته ، خانان چې له دوکانه روان شو ، د خپل استاد په ضد يې خپل رنگونه او قلمونه واخیستل په شابه يې گرځول ، د دوکانونو بورډونه يې لیکل یابۀ د بسونو او لاریو په اډو کې گرځېدو ، پر بسونو او لاریو به يې لیکل کول .

په هغه ورځ يې له دې کاره هم نفرت وشو ، په کومه ورځ چې یو ډرائیوریو څه لیکلي ورکړو ، ده د لاری پر شا بڼاهسته و لیکل

دی لاده لاری شاته ولاړ وو چې یو ځوان راغلو ، چې د ده لیکلي يې ولیدو ، په کت کت يې وڅنډل .

خاخان رنگونه او قلمونه په لوته کې اچول ، پوښتنه يې ځینې وکړه "ولي دې وڅنډل؟"

سړي چې دواړه لاس پر یوه او بل تشي نیولي وو "ولي تا چې لیکل خندا نه درتله؟"

خاخان د اخبار پټه کاغذ له رنگه لاس پاکول "نه! زه خو هسې هغه لیکم چې څوک یې پر کاغذ را ولیکي".

سړي د خدا اوبسکې له سترگو پاکولې "دخداى بنده! دا واوړه، تاڅه لیکي دي؟

زارى مي ډيري ورته وکړې، پلار یې راضي شو مور یې کونه بنوروینه.

او دغه رنگه ما ستا نوري لیکنې هم لیدلې دي چې تا ډېري نا تراشي په کي کړي دي،

ويشتلی مایې روغ به نشې، که طیبیان د مور مېړونه کړې میننه

پر یو ویگن مي ولیدل چې تالیکلي وو، کېنچ رازق ماما، او داسې نور هم، هلکه چې په پوهېږې نو بیا یې ولي لیکې؟

هغه ځوان ځیني رخصت شو، او دی ډېر خفه شو، له ځانه سره یې کست وکړو تر څو چې لیکل زده نه کړم، په والله که یو لفظ هم ولیکم،

دینک ته ټوله شپه خوب نه ورتلو، دایې غوښت چې ورشي، دوی ته د ملکداد د نا کراری خبر ور ورسوي، د خوب د تښتېدو سبب یې هم دا وو چې یوه شپه ورته درسته کال شوه، ټوله شپه یوې اوبلې خواته اوښت او را اوښت. سهار له چای څښلو سره سم، دینک له ښځې او زامنوسره دلورد کور په بهانه د خدای په امانی وکړه، روان شو. څرک ته چې ورسېدو، یوه لازي راغله ور وختو، له لازي څخه ماڅیگر بس ته وختو. ټوله شپه یې لاره ووهله، سهار نژدې وو چې بس واوښت ډېر پکې مړه او ډېر ټپیان شوو. دینک او څه نور خلگ یې د بې هوښۍ په حالت کې هسپتال ته یوړل، ډېرې شپې یې په هسپتال کې وشوې. یو سهار ترسیم مسیح صفایي کوله، په نري بانس پوري یې ترلې گدر، د شپږو کتونو په وار د کې پر فرش وهلو، له هغه سرې سره رغېدو چې د تللو د ناروغانو د کتونو سپین څادرونه یې بدلول او هم یې د دینک خبري اورېدې، یوه بل سرې ته یې ویل. که څه هم ترسیم سم په پښتو نه پوهېدو خو نمونه یې د دوی د گاونډیانو اخیستو.

ترسیم چي د دوی کټ ته ورنزدې شو چي ترلې خولۀ یې خلاصه کړه، له هغه سړي یې پوښتنه وکړه "دا چا چاڅه وایي؟".
 ناا شناسړی چي له ناروغه سپین ږیري دینک سره پر کټ ناست وو، یوه پښه یې لاندي څړېده، هم یې ښوروله، دی وایي "دلته زما خپلوان دي، زۀ پۀ هغو پسې را رهي وم، پۀ لارې دا پښه را وشوه".

ترسیم چي د سپین ږیري مخته کتل "اوس یې کور ور معلوم دی؟".
 ناا شناسړي چي هغه بله پښه هم له کټه کوزوله "نۀ دی وایي کور یې نۀ دی را معلوم، را وستي هم مادي".
 ترسیم چي د ناا شناسړي له کټه لرې شوې خپلی ورنزدې کوله "بیا یې څنگه کور نۀ دی ور معلوم؟".
 ناا شناسړي چي خپله خپلی پۀ پښه کوله

"دی وایي رامې وستو، یو سړي ته مې حواله کړو، زۀ لارم".
 ترسیم چي وار به نه وو، مخ به یې د دروازې پۀ لور واړوو، بېرته به یې مخ دۀ او سپین ږیري ته ور واړوه "څومره وخت به یې کېږي؟".

ناا شناسړي چي هم ترسیم ته کتل "دی وایي بېخي ډېر کلونه یې کېږي. هغه وخت خو یې هلکان بېخي ماشومان وو، اوس به پۀ ږیره وي".

ترسیم چي سترگې پټې او رڼې کړې، له جبهۀ یې یوه دانه سگرېټ را وکښو، بل یې کړو له یوه کښه وروسته "هغه سړی در معلوم دی، وچاته چي تا حواله کړو؟".

نااشناسپري چې سترگي يې د ده د لاس په سگرېټ کې وې* هو
 دی وايي شاه جي نومېده پر پلاني چوک يې دوکان وو*
 ترسيم د دروازي په لوري کتل "دبختيالی زامن خاخان از
 محيب".

نااشناسپري چې سترگي يې د ترسيم په خړو بوټونو کې وې دی
 وايي
 "هو".

دينک چې ترسيم ته مخ ور واراوو* هو! تر خوله دي وگرځم
 دغه دي، ته يې پېژني؟"

ترسيم چې ناگراره غوندي وو ، نااشناسپري داسي
 محسوسوله ، لکه له يو چا چې وېرېږي . مخ يې د دروازي له
 لوري سړي ته واراوو

"هو! زه يې پېژنم ، کور يې زموږ په کوڅه کې دی*
 دينک چې د مسخرو په ډول واړه واړه خنډل "کاکا به دې تر
 پيره جار شي" له ځان سره يې ښه په زوره وهم خنډل "پيره خو
 نلري ، کاکا به دې تر برېټو جار شي ، که دې را خبر کړو*
 نااشناسپري ته د دينک مسخري خوند ور نه کړو ، په زړه کې
 يې د ترسيم مسيح پر بوټونو او خيرنو جامو او ټپلي سر
 افسوس کاوؤ ، دی وايي "که دې را خبر کړو ډېر به ښه وي ، زه
 به دعا درته کوم*"

ترسيم لاړو ، د بختيالی دروازه يې وټکوله ، هلکان يو هم
 کور نه وو.

بختیالی او زرينه هسپتال ته ورغلي ، له حال احواله پس چې
بختیالی د ډاکټر دروازي ته ورغله ، په دروازه کې د
ناروغانو گڼه گڼه وه ، دې په دروازه کې ولاړ سړي ته وويل له
ډاکټر صاحبۀ يوه پوښتنه کوم .

د دروازي سړي : "مورې ! ته به انتظار باسي ، تر هغه چې دا
ولاړ خلگ ور شي بيا به ته ورځي" . ټولو ولاړو خلگو وويل
"يوار مورکي پرېږده چې ورشي ، موږ به بيا ور شو" .

بختیالی : "ورونو کور مو ودان"

ډاکټر : "هاڅه درياندې شوي؟"

بختیالی : "ډاکټر صاحب ! هغه زموږ سړي چې په بس کې خوب
سوی وو ، اوس شکر دی ډېر ښه دی ، که ستا اجازه وي ، موږ
به يې کورته بوزو ، کور نژدې دی ، که چېرې په تکليف شو
درته رابۀ يې ولو"

ډاکټر چې يو بل چاته نسخه ليکله ، قلم يې ودر اوو ، بختیالی
ته يې وکتل "بس هغه دوا ورکوی ، د نور څه ضرورت نشته"
بختیالی چې په راوتو وه "سمه ده دا دوا به ورته واخلو"
دينک يې کورته راوستو .

غرمه محيب راغلي چې کاکايې په سترگو شو ، سودا يې
شوه ، له مور ه يې پوښتنه وکړه "مورې ! دا څوک دی او
راغلی دی ؟"

څنگه

بختیالی : "زويه ! دا هغه دينک کاکا دی موږ چې يې دلته
راوستو" محيب له کاکاسره ډېر په مېنه روغېږ ، حال احوال
وکړو .

مانڀام چي ڇا خان راغلي د ڪاڪا سر او لاس ڪه ڇه پتي وو، هم
بي و پيڙندلي، له روغبره پس بي د ده مخ ته ڪتل ڇيني ويهي
پوئستل.

”خير ڪاڪا داڇه در شوي دي؟“

دينڪ چي دخيل يوه يوه زخم وپتي ته ڪتل ”زويه! دا خو
داسي پنه لاره بس وو اوئست.“

ڇا خان چي د ڪاڪا تر ڇنگانه بالبت لاندي ڪاوو ”بسه نور ڪور
و ڪلي ٽول بنه دي، ڇنگه دي زما ڪاڪا؟“

دينڪ چي هغه بله روغه پنبه غزوله ”زويه! گزاره ڪوي،
پخوانو بنه ويلي دي ”د ظلم پاي تمام دي“ د هغه غريب خو
دريم زوي وفات شو، نبرور بي وهغه چرسڪ ته ڪنبهنوله،
اوس بي پنه ڪور ڪي تل جنگونه وي.

هغه ورڇ ورسره ڪنبهنستم، ڊهرشين زري او گورم جن وو.

داسي پنه گپه گپه ڪي بي تاسو ياد ڪراست، سريه دلته مې پنه
ڪور ڪي دا شين زره دي، هلته مې له هغو تليلو و بره شي، داسي
نه وي يو ورڇ راشي يو پڪي را و غزوي، تمامه شپه پنه ولاڙي
تبره ڪرم.“

ما ور غبرگه ڪره چي ”تا اول ولي سوچ نه ڪاو.“ ده پنه ڙغوني
ريغ وويل ”ما دي خدای له زويه خلاص ڪري، ما دانته دي ورته
ويلي چي ته دا سري م ڪه دا مې خود ورته ويلي وو چي
تنگوه بي، گوندي بار شي دامڇڪه راسره بدله يا راباندي
خرڇه ڪري.“

ده ظالم دا وو چي مې ڪي ڪر.“

مايې خبره پرې کره " ته خو له هغه نه و شرمېدې، پر هغه ظلم برسېره دي بل ور باندي کاوه، بنځه دې هم وهغه قاتل ته کښېنوله".

ده ويل: "سړيه له ماخو بې ورخونه يورو، ما دا هڅه ځکه وکړه چې دا بنځه ودې چرسک ته کښېنوم، گوندي دا دښمني پوري ختمه شي، هغه د خدای داسې نه وه خوښه".

خاхан چې وکاکا ته پر غورېدلي دسترخوان د شيدو وړه ډوډۍ کښېښووه.

"ښه کاکا ته چې له دې ځايه ورغلې، دی دي وليدو، څه بې ويل؟"
دينک چې لاس بې په کاسه کې وو "زه چې کور ته ورسېدم، په کور کې خبر شوم چې بختيالی او زامن د شېې تبتيدي دي."
ده ته ورغلم له روغېره پس، بې ولمر ته پر ناست کالي بالښت ته څنگ وهلی وو، سترگې بې کښته اچولې وې."
دينک ما ورته وويل.

"هلکه ملکداده! تا دا بنځه او ماشومان څه کول چې تنگول دي چې زه راغلی وای، په سوکه به مې در رضا کړې وه."
ملکداد چې سر راپورته کړو، سترگې بې مړې را وړولې "سړيه بنځه نه ده بلاده بلا، زه خو بې تېرېستم، دوې ورځې مهلت بې راڅخه واخيستو".

دينک زما سترگې د ده په سپېره مخ کې وې "ته دا ارام ولي ناست بې، خو يو خوا ته به پسې تلې؟"
ملکداد چې واړه وڅنډل "چيرې به لاره شي، د يوچا کلا ته به ورغلي وي، حال به بې راشي هر چا ته چې ورشي".

ستا ڇڏي خيال دی هغه بڙ ما له خبري واوري“ زه خاموشه وم.
خاخان چي جوڙه گوله غاب ته وڙله ”بيا خود ډبر بنه دی چي پر تايي
شک نه دی راغلی.“

دينک چي داوبو گلاس يي پټ لاس کي وو ”نه منيا (مرا) مورځو هم
داسي چل ورسره وکړو چي ملڪداد څه د ملڪداد پلار والله که پټ
پوه شي.

هسي دا روپي داسي شي دي چي پر خره يي بار کړي، خلگ
خيرالله خان ورته وايي، گني دا د ملڪداد غوندي خلگو بڼه پټ
ماپسي کاغذونه تولول.“

دسترخوان ټول شوي وو، شني چاي راغلي څه، بلکي
پر خلاصېدو وي.

خاخان چي د شينو چاي تشه پياله بسووه ”کاکا بس ناوخته دی،
زياته ويډېږو، که ډبر پټه تکليف نه يي، ستاپټه بناهسته ريغ کي يو
څو د پردېسي غاږي راته وکړه، والله که مي له ډبره وخته غاږي
اورېدلي وي.“

بختيالی چي پر لمانځه ولاړه وه، سلام يي پټه وگرځاوو، ور ريغ
يي کړو.

”خاخانه! شرم وکړه کاکا ناروغه دی ته غاږي پټه کوږي.“

دينک چي سر پر جگ بالنبت سماوؤ، پټه برامده کي يي کتل، د
دوو خونو څنگ پر څنگ، پټه څر رنگ رنگېدلي دروازې او

پر یو او بل څنگ بې یوه یوه کرکی په هغه څر رنگ رنگېدلې
هم لیدې.

چې وده ته مخامخ، یوه د پخلنځي وړه دروازه هم په هغه رنگ
بنکارېده "نه نه بختیالی! هلکان نه دي ملامت، پردېسی
سوځلي دي، یو څو غاړې به ورته وکړم.
خاخانه زویه غور شه.

پردېسی څومره ازاد کړې
ما زړل چې به چای یاد کړې
پردېسی د غروسرونه
پر غرو چا کړې خوبونه
پردېسی د اور له زاته
سرت مه نیم نه سوی راپاته
پردېسی ده تور دودونه
اور هندوان سوځي لیانجونه

دینک له بالبنته سر بې اختیاره را پورته کړو
"وی بختیالی! اوس مې رایات شوزۀ چې راتلم، بنځې دلورد
پاره نخښه (تحفه) راکړه، یو څو د دې د لاس بنګړي بې
راکړو، ویل بې "ما به پر یاتوي" یوه گوتې، یو څه شیان بې
نور هم پکې بیسي وو، خود به په هغه بس کې پاته شوي وي."
خاخان چې یوه پښه پر بله اړولې وه، بالبنته ته پروت وو، را
پورته شو "کاکا! نخښه دي په اور پسې شي چې ته خدای
ژوندی پاته کړی بې."
کاکا انۀ دي ده خوښه، شپۀ ډېره تېره ده، چې ویده شوو.

سهار لا دوی چای څښلې، شاه جي راغلی، له حال احواله پس
بې ځاځان ته مخ ور واراو و "د شپې ناوخته کورته راغلم،
جبینې راته وویل: داسې پېښه شوې وه".

ځاځان چې د کاکا د سر او لاس پټی ته کتل "هو شاه صاحب"
توله کېسه بې ورته وکړه.

دا ډول د کوچي خلگ وو، شناخته یو یو راتلو، د ځاځان توله
ورځ پر کور تېره شوه.

له دې ورځې پس ځاځان او ورور هر سهار په خپل خپل کار
پسې تلو، تر هغې ورځې چې کاکا روغ رمت شوو.

تولې پټی بې خلاصې کړې، په دې ماخوستن بې،
وخیلو جوړو زخمونو ته کتل، ځاځان او بختیالی ته بې وویل
که ستاسو خوښه وي، زه به سبا که خیر ووکوره ته لار شم، د
دوو شپو په نیت له کوره راووم، درسته مېاشت مې وشوه، د
هغو به په ما کښ چپ وي".

ځاځان چې هم د کاکا د جوړو زخمونو و تپو ته کتل چې سپین
نیکارېدو "هو خود کاکا کښ څه په ولاړې به گړخي، مخکې به
د ناستې ځای نه ورکوي".

شپه تېره شوه، سهار ځاځان کاکا د بس اډې ته، په
پښو سوکه، سوکه روان کړو، تر هغه کاکا په بنار کې یوې او
بلې خواته سره کتل، چې اډې ته ورسېدو.

په اډه کې بې کاکا ته د کور د پاره څه وچه مېوه او څه نور
شیان ورواخیستو، له کاکا سره بې خدای په امانې وکړو، په
بس کې بې سپور کړی.

کاکا چې کور ته ورغلی کلیوال په خبر شو، یو یو یې پوښتنې ته راتلو، چې ملکد اد هم پکښې راغلی. له روغبره، حال احواله وروسته.

ملکد اد چې د دینک په کور کې یې بالنس ته څنگ وهلی وو، په خونه کې یې شاه او خوا کتل، چې په خونه کې یې په دېوال کې ټک وهلي مېخونه لیدو.

پر هغو مېخونو څلور دانې غټ، غټ غابونه پراته وو، بلې خواته یو نغری چې ایرې یې ښې خواپاکې ختلې وې، جار له بوتو ډک وو.

د ډک جار له یوې او بلې خوا یې پر لوړه دوه صندوقان، یوه هغه کراسته، دوه بالنسته چې دوی پر ناست وو. خلاصه دروازه ته مخامخ، چې دباندې یې پرغولې یوه چرگه هم لیده "دینکه! څه شوې دخدای بنده، خو ټول کور دې په ځان جبران کړی وو".

دینک: "زه چې له کوره ووتم، څوک ته ورغلم، یوه لاری راغله، لاس مې ورکړو، لاری ته وروختم. د لاری درانیور ښه په مېنه روغبره را سره وکړو، د کلې د سپرې، سپرې حال احوال یې وکړی. زه جبران وم چې دا څوک دی چې د کلې واړه او زاړه په نامه پېژني".

اخیر مې په مړه خوله پوښتنه ځینې وکړه، ځوانه ته څوک یې او کور دې چیرې دی؟

دی یو خٔه وخت خاموشه وو بیا بی سړې غټې سترگې په قهر
را وارولې وېې خندل.

"ستاسو په کلې کې دی؟"

دینک مایې پر استهرینگ نیولولاسو ته کتل
"څنگه زموږ په کلې کې، زه دې نه پېژنم؟"

درائیور د بیا هغه ډول سړې سترگې را وارولې
"دی نه، یو وخت وو."

دینک "ما دلاری د دروازی تر خلاص شیشه نسوار تو کړو،
خوله مې په خپل څادر پاکوله" هلکه د رمضان زوی خو نه
بې؟"

د ده سترگې په ما کې وې، څرک ته بې نه کتل.
درائیور "هو دینک کاکا"

دینک ما چې د هغه بل ملگري له لاسه خوږه رانیوه "هلکه خو
ځوان شوی بې، هغه مور او نور ورونه دې څنگه دي؟
هغه دوه به ځوانان وي"

درائیور چې سگرېټ بل کړی، تیلی بې وغورځوله "هو کاکا
هغه بل هم ځوان دی"

بیا زه په ځان نه یم پوهېدلی، یو څو ورځې پس چې پر حال
راغلم. په هسپتال کې پروت وم، ډېرې شپې مې په هسپتال
کې وشوې"

ماخوستن دسترخوان غور پدلی وو، وڊوڊی ته
 بختیالی، خاخان او محیب اوس د زینسی پء انتظار
 وو چي غابونه راوړي، د محیب تعلیم مکمل وو.
 خاخان : "وروره! موږ د خدای شکر نه شوادا کولای
 چي پء موږ کي بی هم داسي سړی پیدا کړو.
 اوس به که خیر وو، یوه بڼه نوکري خان ته پیدا کوي.
 چي ته هم پء عزت یی او د خلگو خدمت هم پکي کوي.
 دروازه وټکېده، محیب ورغلی، له محیب سره سم شاه
 جي دتنه راغلی.

لاس یی و مینخل، له دوی سره پرڊوڊی کښنستو.
 دڊوڊی له خور لسو وروسته، شاه جي د خپل گونجی،
 گونجی لاس گوته پء غوږ کي بنوروله.
 "بختیالی ته به وایي شاه جي موږ پء سوالوڊوڊی ته
 نه شور اوستای، نن پء خپله راغلی، یو څه به ضرور
 وي.

څېره داسي ده لوري! زما یوه میاشت کېږي چي
 ناروغه یم، تاسو ټول خبریاست او بلکه د مرگ
 معلومه هم نه ده، چي روغ مري، که ناروغه، څېره مې

دا کولہ چي ستاسولہ ماسرہ روپي دي، دا بئ سببا
خا خان راولپري، زه بئ بي ورکرم.

بختيالي، چي وزريني ته پئ لاس د چاي اشاره کوله.

شاه صاحب از مور لہ تاسرہ روپي، خئ غواړي، لس
پنخلس زره مو در کړي دي، دري گونہ دي راکړي دي.

شاه جي چي د زريني پئ لاس کي پتناسئ ته پئ هغو
سترگو کتل، چي تک سپين، گن بانہ يي پئ
تکو سپينو چشمو کي، له لري ښکار پدو "تئ ستاسولہ
ماسرہ د پري روپي دي، يو خو چي ته راغلي روپي دي
راکړي، يو خئ پئ هغه وخت کي د کوخي خلگوراکړي
ستاسو د پاره، شل زره مالہ خانہ کړي.

پئ بېنک کي مې کښېښودې، پئ گته چي د کال پرزر
يوه روپي راکوي، هم د پره گته بئ بي کړي وي.

اؤلوس، اتلس کاله تېر شوي دي.

بل هغه دوکاندار چي تاسو روپي نئ اخيستي، وماته
يي راکړي، ما تاسولہ رکشه پئ رانيوه، پاته روپي
هم رکشي مزدوري وکړه، ادا يي کړي، وتاسو ته هم ما
د خپلي رکشي گته درکوله.

دوی ټول خاموشه وو.

بختيالي، د چاي پيالہ ور د کوله

"شاه صاحب! دا دې ښئ کار نئ دی کړي."

شاه جي چي پئ رېږدېدلي لاس پيالہ ور پورته کوله
"هو زه منم چي ښئ کار مې نئ دی کړي، ستا پئ هغه

سري ڊيره خوابده شوه چې مارو پسي ځيني اخيستي دي.

بختيالی چې سترگې دده پښه رږدېدلي لاس کې وې هو.

شاه جي چې پښه رږدېدلي لاس کي يې د چای نيمه پيالہ پاته وه

لورې اخځه وکړو، مور ږهم ستا ډول انسانان يو، زړونه مو د غوښي دي، نه ده ډبرو، مور ته او ستا ماشومان ليدل، بس نورې خبرې پرېږده، سهار خا خان را ولېږه، زه اوس لارم د خدای په امان.

يو لاس يې پر گونډه ونيوو، هغه بل پر مخکه، ډېر پښه زحمت ولاړ شو.

محيب گوتونه ورسم کړو، تر کوره ورسره لاړ.

سهار چې خا خان تلو بختيالی سوال ورته وکړو چې رکشه کور ته مه راوله، دورې يې پر يو چا خرڅه کړه.

زما له دې رکشې کزکه کېږي چې ستاسو پښه لاس داسي نه وي يو څوک پښه ووهي.

خا خان چې تر دروازه وتو، مخ يې پر شار او اړاوو سمه ده موري.

خا خان ورغلی، شاه جي بېنک ته بېر تلی، دومره ډېرې روپسې يې پښه لاس ورکړې چې خا خان بېخي ورته جبران وو. شاه جي ته يې د مور کيسه هم وکړه.

شاه جي د بھنڪ تر مخه له لاسه لوھدلى قلم را پورته کاوؤ "سمه ده
خاخانه ايو ڇوڪ بھ پيدا ڪيو، رکشه بھ پري خرڇه ڪيو.

تھ دا روپي ڪور ته يوسه، سهار تھ او محيب دواڙه راشي، يو
ڪاروبار بھ پھ صلاح شروع ڪيو.

خاخان روپي راوڙي، ٽولي د سلو سلو نوٽونه وو.

ٽوله ڪورنى وڊي دومره ڊپرو روپو ته ڄبرانه وه

سهار خاخان او محيب دواڙه ورغلو، شاه جي پر چوڪي ناست وو،

له دخله ڇڻه بي يو سڀي ته بڦايه ورڪه "خاخانه! تھ او محيب

راغلاست، اوس ڪه ستاسو خونبه وي. يو د ڪتابونو دوڪان بھ جوڙ

ڪيو، د نجونو د سڪول ڇنگ ته، يو خو بي ڪار بنه صفا دى بل بنه

مزدوري پڪنبي ده، تر هغو چي يو نوڪري پيدا ڪيو.

خاخان محيب چي وڊه ته متوجه وو "سمه ده".

د ڪتابونو دوڪان بي جوڙ ڪيو، پر دوڪان دومره رش وو، چي بهخي

بھ يو گھنٽه دواڙه نه پھ رسيدو، روپي ورڇ تر هغه بله ڊپر ٻڌي.

يو ورڇ شاه جي راغلي چي "يوه نوڪري مھ پيدا ڪري ده، خور روپي

غواڙي، محيب چي شاه صاحب ته د اوبو گلاس نيولي وو "ڇنگه،

نوڪري ده او روپي ڇنگه او ڇه ته غواڙي؟".

شاه جي چي د اوبو تش گلاس بھرته ور کاوؤ (ڊي ڊي اي. او)

"محيبه! نن سبا بي روپيو ڪار هم نه ڪيري، دا لا اوس هم له موڊ سره

بنه ڪوي، د محمد علي (د شاه جي زوى) پھ خاطر، هغه اڻيسر د

محمد علي ڊپر ٽڙڊي ملگري دي".

محيب چي گلاس پر خاي بنووي "دا خو ڊهره بنه نوڪري ده، زما

خونبه هم ده، د تعليم شعبه ده، زه به له مور سره حال و ڪرم".

ما بنام بی مور ته د نوکری کیسه وکړه
 بختیالی چې سترگې یې د خوشالی له اوبنکو ډکې شوې "زویه!
 نوکری خړد وکړه. کار به دي څه کار وي او بل که بیا کلي له
 بد لېدای شي".

محبیب: "مورې مورې کلی څه کوو؟"
 بختیالی: "زه په تاسو د دې خلکو خدمت نه کوم".

محبیب چې سترگې یې د مور په سترگو کې وې "ولي مور! دې
 خلکو له زموږ سره څومره ننه کړي دي، په کار دي مور د دې
 خلکو خدمتونه وکړو او مور خدای تر دې ځایه را ورسولو، دې
 خلکو".

بختیالی چې د پرون په څاک خپلې ډکې سترگې پاکولې "ځکه خو
 یې خدمت نه په در کوم چې دا خلک په انسانیت خبر دي، له انسانه
 سره مینه لري. زه په تاسو د هغو خدمت کوم چې شکلونه یې د
 انسانانو

دي او ذهنونه د حیوانانو، ځکه خوزه تاسو خپلوانو
او کلي ته بیایم.

دا پته منم چې داسې انسانان هم شته چې د بدو بدل پته
بڼه اخلي.

زویه! ته خبریږ چې کله کله زړه را ټول کړم، ووايم،
چې لاس پورته کړه، د زړه له اخلاصه د دوی د پلار
وقايل ته دعا وکړه چې سړیه دواړې دې سمې شه.

محبیب چې د مور پته خوا پته گونجې تندي وروکتل، پته
تونده لهجه یې وویل ته بته انسانه نه یې یا بته دې پته
سینه کې زړه نه وي، چې داسې کوي.

دا مې پته خپل ژوند کې اول ځل دی چې یو څوک و خپل
دوښمن ته دعا گانې کوي، ته لېونی یې، ستا دماغ
کار پرېښی دی، هغه زما پلار وژلی دی، مور یې د بل
دیار کړي یو، ورور مود بل په خاورو کې ښخ شو، پر
مخ لاگوره نور څه راسره کیږي.

بختیالی چې دده پته خوا سترگې ورواړولې، له
ژرغوني رخ سره، سره و مسپده هم.

زویه! که د دې سړي ظلم نه وای، نن بته ته داسې نه
پښېدی

ته چې له هغه ځای نه وای راوتلی، نن بته ستا هم لکه د
هغه کلې خلگ، پته ږیره کې بته دي نسوار پراته وویا بته
دي له خولې سره څادر نیولی، پښېدی بته، یا بته داسې
وي، لکه زه چې داسې مې گنلې وه، بې قریبانو ژوند

نه ڪهڙي اوبل به ڏي داسي محسوسوله لڪهزه چي يو
پنستانه مسلمانان دي.

په ڏي به نه وي خبر، چي دا هر خه اخير راخي و
انسانيت ته درهڙي، دا ٽول دهغه سڙي د ظلم برڪت
دي.

دوي ٽوله ترهغه خاموشه وو چي ويد بدل، سهار شاه
جي ته ورغلي، چي مور مڙ داسي واي.

شاه جي چي دهه په لور په جبراني سره ڪتل هو
نوڪري خود بدلهڙي، هر وخت چي دي زڙه وغواڙي
بدلهڙي.

شاه جي يي کاغذونه اوروڀي خپل زوي محمد علي ته
ورڪڙي، هغه ته يي وويل چي "له اوله دا ڪوشش وڪڙه،
چي ارڙي يي هغي ضلعي ته وشي، چي دوي ڪلي
پڪڻي راخي.

د محیب اخیر هم، ارډر هغې ضلعي ته وشو، پۀ کومه کې چې د
دوی کلی وو.

ماخوستن له ډوډی وروسته، بختیالی، خاخان او محیب ټول
ناست وو، محیب ډېر خوشاله وو "مورې! اوس خوبۀ که خدای
کول، پۀ خپل کلي کې سکول جوړوم، که بله هره لاره راو درېده،
پۀ خپلو رویو یې جوړوم، هم یې چلوم-
تۀ هسي دعاگانې راته کوه."

زرینې د محیب جوړې او نور د ضرورت شیان، یو یو داسې پۀ
مات زړۀ راوړلو، لکه محیب چې د کلونو پۀ مسافری ځي.

مور یې دعاگانې کولې

"زویه! خدای دي پر سر ودرېږه، نور مې څۀ وس درسېږي
،زویه! که د هغو مظلومو بنځو او ماشومانو غم نۀ وای راسره،
پۀ خدای که یا تاسو له دې کوره وتلي وای او یا ما پۀ ټول عمر د
خپلوانو او کلي نوم پۀ خولۀ اخیستی وای-

زویه! چې کلي ته ورشي، څومره کوشش به کوي، چې څوک دي
ونۀ پېژني، یو دینک کاکا دي پېژني، هغه خو پوه کړه."

محبیب چي د مور له سره لوېدلې پروني ته کتل چې پر اوږو يې پروت وو "سمه ده مورې! ته به غمه شه" دوی ټول ښه په خواږه خوب ويده شوو، مور يې تر سهاره په سوچونو کې ورکه وه "داسي نه وي هلته يې څوک وپېژني، دهغې خوا به يې کړي، تر تا به يې نه راپرېږدي، نه، نه محبیب زوی خو تعليم يافته دی، په ښار کې اوسېدلی دی، چيري خطا وزي".

سهارد وخته يې مور چای راوړې، له چای څښلو وروسته يې بستره او بکس راواخيستو.

مور او زرينه هم تر دروازې ورسره راغلې، دی او خاخان په رکشه کې کښېښتو، دا چې په لور روان شو.

مور يې په دروازه کې ولاړه وه، دعاگانې يې کولې "خدايه اته يې پرسر ودرېږې، ته يې کاميابه کړې، خدايه اته خود زړنو مالک يې، د پتو زړونو له حاله خبر يې، ته يې کاميابه کړې، ناکامه يې بېرته کور ته مړاولي، و تاته به زاری کوم، نور خو مې يو وس هم نه ورسېږي".

په اډه کې يې محبیب په بس کې پر چوکۍ کښېناوؤ، خاخان ورته ولاړ وو.

"وروره! څومره پام به کوي، اول خو کلې له بې مقصده مته ځه، داسي نه وي دښمن دي وپېژني، وار به له مخه کړي".

محبیب چې مخ يې د خاخان په خوا وو، يو لاس يې د مخ پر چوکۍ بينی وو "نه وروره به غمه شه، که خدای کول وروږه ناکامه نه درته راځي".

پٺ سوکھ، سوکھ روان بس کي خان را کوز شو، محیب له کوره
پٺ اول سفر روان شو.

محیب له هغه، پر څنگه ناست يوه مسافره سره گپه شروع کړه: "د
کوم ځای يې، څوک يې او څه کار کوي؟"

هغه چې ځان ور وپېژندلی، سرې که يې څه هم خپل قریب نه وو،
د کلې يې وو.

پٺ خبرو، خبرز کې يې د سکول پوښتنه ځينې وکړه "تاسو يې
کلې کې د هلکانو يا نجونو سکول شته؟"

کلیوال چې د مخ پر چوکۍ يې سرينسي وو، را پورته يې کړو "نه
نه".

محیب چې د خپل کلیوال ژړو سترگو ته او نړۍ څو تاره بېره ته
کتل "که چيري داسې سرې پيداشي، سکول در کوي بيا يې
تاسو کوئ يا يې پرېږدئ؟"

کلیوال چې يې وڅېره ته کتل، په ذهن کې يې دا وو چې رنگ او
جامه يې د پښتانه نه ده، پښتو څنگه داسې صفا وايي.

يو څه وار وروسته يې داسې وويل "دا خود مشرانو کار دی".

د محیب نظر هغه ماشوم ته واوښت چې د مخ پٺ چوکۍ کې مور
را پورته کړی، څېره يې د مور تر اوږه لوړه ښکاره وه چې له
ژړاسره يې هغه دوه اوس راوتي واره غاښونه هم ښکارېدو.

"خیر ستانوم او کلی، زه له خان. ره ليکم، که چيري يو موقع پٺ
لاس راغله، زه درځم، سکول که مونه کاوه، ښه د کور توده وډی
خوبه په راو خورې".

کلیوال چي دا وخت د دواړو سترگي په یو بل کې وې "خدای دي راوله" هغه بنسارگوټی را ورسېدو، په کوم کې چې دده ارډر شوی وو.

شپه یې په هوټل کې وکړه، سهار دوتر ته ورغلی، خپل دوتر یې سمبال کړو.

دوې میاشتي یې بنه ډیوتی ورکړه، اوس یې کور ته د تلو اراده کړې وه چې خپل افسر ته ورغلی درخصتی دپاره. هغه چې یې درخواست وکوت.

افیسر چې قلم یې لوړ دده پر درخواست کښېښوی "محبیه! که ناراضه کېږې نه، یو څو ورځي پاته شه، یو څو تجرباتي سکولونه راغلي دي، دا به په علاقه کې خلاص کړو بیا به لاړ شې".

محبیه چې سترگي یې په خپل درخواست کې وې "سمه ده سرا! یو سکول خو وماته معلوم دی، هغه ورځ چې زه راتلم یو سړي دا ایډرس را کړی، زموږ سکول ضرورت دی".

افیسر چې کاغذ ور پورته کاؤ، په چوکۍ کې یې ځان ایله کړو. "محبیه! دا خود نجونو سکولونه دي. دلته خلگ د هلکانو سکولونه، نه پرېږدي، ته د نجونو سکول پکې خلاصه وې".

محبیه چې د افسر د دوتر هر څه تر نظر یستلی وو، د دروازي کړپ شو، دده دروازي په لور وکتل، بېرته یې مخ را واراوو. "سر! زه داسې خلگو په مزاج ډېر ښه پوهېږم، زه به یې ډېر په

اساني سره راضي کړم. خو یوه خبره ده، ما چې څه ډول چلاوو، ستا به

اعتراض نہ وی او انشاء اللہ لہ ما پۛ یوہ اوونی کپی سکول
خلاص و غوارہ:

افیسر چپی پۛ زرۛ کپی ڊہر خوشالہ شو، مع یپی نیم اړولی وو، پۛ
کړو سترگو یپی ورکتل "بښینه استادہ لہ کومہ کوی:

محبیب چپی بېرته خپل درخو است پۛ لاس کپی را اخیستو
صاحبہ! تہ یپی غمہ شد:

افیسر ڊہر خوشالہ شو چپی دا د کار سړی پۛ لاس راغلو چپی پۛ
لسو سکولونو کپی یو خلاص کړی ہم د زوی زہری دی.

محبیب پۛ سہار د دو تر مو تر روان کړو، لہ ډرائیور سرہ
کښنستو، پۛ پوښتنہ، پوښتنہ خپل کلپی تہ ورسېدو.

منو(محمد نور) یپی پیدا کړو، ہفہ کور تہ بوتلو او بۛ، چای یپی
ورته راوړی.

د کلپی خلگ یپی را وغوښتو، ټول راغلو، د لرگیو پۛ سالہ
(جونگرہ) کپی کالی ہوار وو، چارپہرہ بالښتو نہ پراتہ وو، ټول

و محیب تہ حبران او عاجزہ غونډی ناست وو.

محبیب ولاړ شو.

بسم اللہ الرحمن الرحیم

"قدر منو! مولوی صاحب او ټولو مشرانو ستاسو پۛ اجازہ،

غوارم یو خو خبری وکړم، تاسو بۛ ضرور دا محسوسہ وی چپی

دا سړی بۛ څہ د پارہ راغلی وی.

قدر منو! زہ دلته د خپلو گټو د پارہ نہ یم راغلی، زہ دلته د دی

پارہ راغلی یم. غوارم چپی و تاسو تہ گټہ در ورسوم، لہ چا! ہفہ

ہم لہ حکومتہ.

حکومت هم پر کور ناستو ته روپی نه ورکوي، داسې هم نه ده، چې زموږ په بیت المال کې حق نشته. شته که چیري خپل حق، له بیت المالہ راباسې، نو یو ذریعہ به ورته جوړوي.

که چیري ته ذریعہ نه کړې ورته جوړه، نو پر بیت المال داسې خلگ نه دي ناست چې راشي ستاسو حقوق کور ته درته راوړي. زه چې دلته راغلی يم، ځان ستاسو خیر خوا گنم، دا یو ذریعہ مي په لاس کې ده، لکه د نجونو سکولونه. زه غواړم چې په دې ذریعہ و تاسو ته خپل حقوق در ورسېږي.

ملکداد چې د نسوارو د ډبې په هنداره کې خپل مخ ته کتو، سر یې را پورته کړو.

"سړیه! پر کومه لاره چې راغلی یې، پر هغه بېرته لار شه، موږ تعلیم نه کوو."

مولوي صاحب: "موږ دي پر پیري شک لرو، ته مریدان نیسې.

موږ په هلکانو تعلیم نه کوو، ته یې په نجونو کوې."

محبیب چې د صدري له جبهه د شمال را کښو "مولوي صاحب!

دا مقصد مې نه دی چې تاسو په نجونو تعلیم وکړی.

مقصد مې دا دی چې عزیزان مې یاست، دا ښه مې درسي،

یواځي یو ځای محکمه ورکړی، نوم به یې د سکول وي، تنخوا

به در راځي، نیمه به ته اخلې، نیمه به ملک صاحب.

یو ښه بیلډنگ به در جوړ کړم، په هغه کې به څوک واړه وي

نور افسران راځي نه، که چیري راتلو هم زه به ورسره يم.

مولوي صاحب ملکداد ته مخ ورواړاو.

"خبره بی دہرہ بی خایہ نندہ، خوار زموږ د پاره وای، د حکومت روپی دی پر موږ بی لور پږي".

محیب له مخ خولې پاکې کږې وې، بېرته یې د شمال جیب ته کږو.

"هو مولوي صاحب! خبره ده هم داسې، اوس خوسکول کچه دی، تنخوا یې دوه زره ده چې کله پوخ شولس، پنځلس زره به یې تنخوا وي".

مولوي صاحب پټه خلگو کې شاوخوا کتل.

"څنگه ملکداده! دلېوه له خولې بنسگری هم نښه دی".
محیب چې له جیبه کاغذونه را وکښو.

"مولوي صاحب! ډېر خوشاله شوم چې ستا غوندي عالم سره مې ولیدل.

مولوي صاحب! دوه کاره لاپاته دي، یو به پردې کاغذ ستا دستخط او بل دې ناستو خلگو گوتې چې له تنه څخه ستاسو تنخوا شروع شي او بل یو داسې ځای را وټاکي چې زه بیلډنگ پر جوړ کړم یا یو ورځ افسر راسره وي وریې ولم".

دوی پر هغه کاغذه گوتې لگولې، پر ځای سره رغېدو، اخیر یې پر دې فیصله کړه.

ملکداده چې "د هغه ورک شوو ځای ورنښکاره کړی، که چیري حکومت دعوه کوله هم پټه دوی به یې وي".

محیب چې د مولوي صاحب له لاسه کاغذونه ورنیوو "سمه ده، هرځای چې وي، وماته یې رانښکاره کړی" دوی یې رخصت کړو.

منو، محيب هغه نر ٻڌلي کور ته بوتلو، د کوم کور نقشه څي يې مور ورته جوړه يا ويله وه يادده په ياد وه.

محيب د هغې خونې په دروازه کې ودرېدو څي دروازه يې نه وه. خود به يو وخت کليوالو کښلې وه، له دننه يې شميره مرغۍ پر راووتې، په خونه کې يې لاندې باندې وکتل، د خونې چت سوري سوري وو څي اکثره لرگي يې مات وو، پاته لرگي يې مرغيو خاشي کړي وو.

د مرغيو د چيچيانو شور وو، پاته مرغۍ هم يوه، يوه تر سوري، سوري چت ووتې څي ځای په ځای دېوال هم د ناوې اوبو سره ډاک کړی وو.

ځای په ځای بېخي رڼا تر ښکارېده، وده هغه د ويرې شپې ور په ياد شوې.

که څه هم دی ډېر ماشوم وو څي دوی به کله مور له ويرې د خونې په يوه کونج کې ويده کړو، کله په بل کونج کې. هغه شپه ور په ياد شوه څي دوی ته مور پر خوله لاس ورننولې وو، پټ، پټ يې له دېواله سره، د سپوږمۍ په رڼا کې روان کړي وو.

يې اختياره يې په سترگو کې اوبښکې راوگرځېدې، ويې ژړل. منو څي دده سترگو ته کتل

صاحبه اخير دی پر څه دي وژړل؟

محيب څي له اوبښکو يې ډکې سترگې ورواړولې پردي وران کور څي زموږ پښتانه په څنگه ځايونو کې اوسېږي.

له منو سره بې خداي پۀ امانی وکړو، خپل دو تر ته لاری.
سهار بې خپل افسر ته، د خلگو د مطمئینه کېدو کیسه وکړه،
استاده پیدا کول لا پاته وو، افسر ډېر خوشاله شو.

محبیب ته بې پر درخواست خۀ لیکل
"محبیبه! تۀ اوس خپل کور ته لاړ شه چې راغلي د نورو
سکولانو غم به بیا خورو".

محبیب له افسر سره خداي پۀ امانی وکړه، د کور پۀ لور روان
شو، کور ته ناوخته ورسېدو.

له ناوخته ډوډی خوړلو وروسته، پر بستره وغځېدو، سر بې پر
بالبت یښی وو، مور او خور بې وسرته ناستې وې، دۀ د دوو
تېرو شوو میاشتو حال ورکاوۀ.

بختیالی: "بنۀ! زویه کلې ته هم ورغلي".

محبیب چې پۀ خندا بې وویل "هو مورې".

بختیالی: چې د دښمن دښمني بې هېره شوه.

"بنۀ زویه! زموږ خونو ته ورغلي؟"

دی پر بستر اوښت "هو مورې! سبا بې که خیر وو عکسونه صفا
کوم بیا بآه بې وگورې، اوس به مورې ویده شوو، زۀ ډېر سترې
یم، سبا به که خیر وو خبرې کوو".

سهار پر چای بې خاخان ته د کلې او سکول ټوله کیسه وکړه.
خاخان چې دۀ له خوبۀ پر سېدلو سترگو ته کتل "وروره! دا خو
دی ډېر بنۀ کړي دي، اوس به ښځینه استاده چیري غواړو؟"

محبیب چې سترگې بې پۀ زرينه کې وې.

"للا! دا د بابو اقبال لور سبق ویلی دی، دا به نو کړي نه کوي؟"

خاخان چي هم سترگي د زريني د لاس پټ تېلو او ږمنځ کي وې
 چي دته يې راوړو "حال به يې وکړو". بابو اقبال ته ورغلو، دروازه
 يې وټکوله، هغه راغلي، پټه دروازه کي ولاړ وو.
 خاخان پټه کوڅه کي يوې او بلې خواته کتل، ټوله کيسه يې ورته
 وکړه.

چي دى بېرته پر شا غبرگېدو "سمه ده، زه به له لور سره صلاح
 وکړم".
 د ده شا ورته وه.

د خاخان له شاوړ پسې ښځ شو.
 "ها بابو صاحب! دا يوه خبره مي هېره شوه، محيب ويل چي تر
 هغه د ده و لور ته، روپۍ پر کور ورکوم، ترڅو چي موږ هلته پټه
 کډه خوو.

کله چي موږ پټه کډه خوو، ته خو هم اوس پېنښن يې، ته به هم په
 کډه راسره لاړ شي.
 که ته چيري نه تلې، ستا لور به راسره لاړه شي، زموږ پټه کور کي
 به او سپري".

بابو سهار د خپلې لور کاغذونه ورته راوړو.
 تر هغه محيب د بابو اقبال د لور تنخوا، کور ته وراوړله.
 د ملکداد او مولوي صاحب روپۍ يې، له خپلې تنخوا وړکولې.

که څه هم شکیله له وږو کوالې د ده یی کور ته تلل راتله
چې کله محیب نوکري ورلره پیدا کړه، هغه وخت یې بېخي تگ، را
تگ نور هم زیات شو.

هر وخت به یې له زرینې سره، د کور په کار کې مرسته کوله.
د بختیالی شکیله ډېره خوښه وه.

خاخان د کړکۍ وڅنگ ته کټ یېښی وو، د رنگونو واړه، واړه
ډیباڼه په کړکۍ کې پراته، په هر رنگ د خپل ډیباڼې سر لړلی وو.
تر کړکۍ سره هوا راتله، وڅنگ ته د کړکۍ پرده یې پورته، پورته
کوله.

د خاخان خپل انځور کړی تصویر په لاس کې وو، چې مور یې
راغله، د کټ پرزی کښېښته، تصویر ته یې کتل.
بختیالی "زویه! دا تصویران خلگ ښه نه یاده وي."
خاخان تصویر مور ته ونيوو "مورې! دا یوه فلمي اداکاره ده."
بختیالی دده د لاسه تصویر ونيوو.

زویه! تر دې تصویره مې یو خبره راپه یاد شوه چې له ډېره وخته مې
په زړه کې ده، نن به ورته وایې، نن به ورته وایې.
خاخان "څنگه خبره؟"

بختیالی "زویه! زه چې د شکیلې تورې غټې سترگې، سره گڼ
وېښتان، د سپین مخ پراخه گردۍ کاسه، او ښائسته مرمړین
غابڼونه ووينم، زړه مې وغواړي چې بابو اقبال ته ووايه، دا لور را

کره، زما و زوی محیب ته . بیا بپرته پنبهمانه شم، له خانه سره
ووايم.

يو خود خاخان واده نشته بل که شه هم دوی پښتانه دي. لهجه يې
له موربه جدا ده، دود او دستور يې له موربه جدا دی.

دا وخت يې مور داسې محسوسه کره چې يو چا غور نيولی دی،
زما خبرې اوري.

شاته يې وکتل چې شکیله و زرینه يې وليدې، شک يې په يقين
بدل شو، خبره يې واپوله.

"خاخانه زويه! د محیب په مسافري کې ډېر وخت وشو چې حال
احوال يې نه دی راغلی، تايې يو باسخواست (درک) کړی وای، چې
روغ جوړ دی؟"

چې د دوی خبره ختمیده، د محیب توخی شو دتنه راغلی.

خاخان او مور ورولاړ شو، په غېږ يې روغې ورسره وکړو.

مور يې نارې کړې "زرينې لورې! اوبه راوړه". زرينې چې اوبه
راوړې، محیب يې وليدو "عمر دي ډېر دی، هم دا اوس مې يادولې

راغلي، محیبه وروړه!

غېږ يې پر وگرځوله، زرینه چې د مورکی نن خويمه ده چې په خوله
کې وې، هم دا اوس، اوس يې ياد کړې.

زرینه چې چای راوړلو ته ولاړه شوه، شکیله ته يې د محیب د راتلو
ووويل.

شکيلې چې دچای چائينکه پر بنوه "زرينې! نن يوه د زړه خبره په
خوله درته وکړم، بده خوبه يې نه گڼي".

زرینې چې پیالی په پتنوس کې شوې "نه نه شکیلې خود یې وکړه،
ولي به یې بده گنم".

شکيله چې سترگې یې د زرینې په لاس او پتناسه کې وې "له ډېره
وخته مې زړه دا غواړي چې له محیب سره کښېنم، یو څو خبرې
ورسره وکړم".

زرینې چې له اوږه چائینکه را کوزوله "دا خو اسانه ده، اوس چې زه
ورغلم، د را ناره به کړم چې شکیلې دلته راشه، ته هلته یوازې څه
کوې، ته چې راشې، بس روغېر به ورسره وکړې".

زرینې چې پتنوس را واخیست، دا هم ورسره ولاړه شوه "سمه ده،
زرینې چې چای ور وړې، پیالی یې ډکې کړې بیا یې ناره کړه
"شکیلې! دلته راشه، ته هلته یوازې څه کوې".

شکيله چې په دروازه کې ولاړه وه، سوکه، سوکه راغله، د زرینې
له څنگه کښېنسته.

محیب چې سترگې ورواړولې "شکیلې! څنگه یې؟"

شکیلې چې سر کښته ځړولی وو، غټې تورې سترگې یې مړې وړ
واړولې "زه ښه یم محیب صاحب، ته څنگه یې؟"

محیب چې د مور له لاسه د اوبو گلاس نیوو "زه هم ښه یم، ستاسو
په کور کې څه حال دی، مور او اقبال صاحب هم ښه دي؟"

شکیلې چې د زرینې د پروني سپینسي، په دوو گوتو سره پېچل،
سترگې یې مړې ورواړولې.

"هو ټول ښه دي".

محیب چې د چای اخري پیاله کښېنوه، ولاړ شو، د جرابي یې
کښلې.

”للا! زہ یواری خم، یو خہ کار می دی، بہر تہ ژر راحم.“
شکیله تردہ لہ مخہ ووتہ.

محبیب چہ لہ کورہ ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو چہ شکیله بی
ولیدہ پہ خپلہ دروازہ کپ ولاړہ وه، لہ هغہ خوا چہ محیب بہر تہ
کور تہ را رھی وو، شکیله لا پہ دروازہ کپ ولاړہ وه، محیب تہ بی
کتل.

محبیب شکی شو چہ ددوی تر کور را تہر شو، شاتہ بی وکتل،
شکیلی لا پہ دہ پسی کتل،
د محیب تبیت سرہ گډ وډ شو.

تولہ شپہ بی پر دې سوچ کاوؤ چہ ”د دې نجلۍ خہ مقصد دی، پہ
دروازہ کپ ولاړہ وي؟“

خیر سہار کہ ولاړہ وه پوښتنہ بہ ځینې کوی، سہار چہ محیب را
ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو، ددوی تر کورہ بی و دروازہ تہ کتل،
شکیله نہ وه ښکارہ.

لہ خان سرہ بی وویل، ”نہ بی ویلی دی چہ پہ خان کپ وینی، هغه
پہ جہان کپ وینی“ پہ دې سوچ کپ ددوی تر کور تہر شوی وو چہ
شاتہ بی وکتل، شکیله ولاړہ وه، بہر تہ را غیرگ شو،
شکیلی چہ دی ولیدو، دروازہ بی بندہ کړہ، ماخوستن بی یوې او
بلې خواتہ وکتل چہ څوک نہ وو، زرینہ تہ بی وویل ”سبا شکیله را
وغواړہ، زما پہ کار دہ“

زرینہ واړہ وځندل ”سمہ دہ ورورہ!“
پہ دا بلہ غرمہ چہ محیب لہ ښارہ راغلی، شکیله راغلی وه،
پہ گونجې تندي او برگو سترگو بی شکیله تہ کتل.

تہ شرم نہ لری چی پٺہ دروازہ کھی ولاړه بیټه.
شکیلہ چی له خولې سره بیټه د پرونی خاک نیولی وو، واره واره بیټه
خندل صاحبہ! د دې کوڅې ټولې بنڅې پٺہ دروازہ کھی دربرې، یوه
زۀ خونہ یم.

محبیب چی سر کنبسته څرولی وو، را پورته بیټه کړو، پټہ قهر بیټه ور
وکتل "منم چی دربرې، خو ته باید داسی ونکړې.

زۀ چی کور ته راځم، تا پټہ دروازہ کھی نه ووینم، که مې ولیدې بیا به
دی وخیر ته سترگې وخبړي."

شکیلہ چی مخ بیټه د زرینې پټہ خوا وو "سمه ده صاحبہ! چی تہ
راتلې بیا و ما ته حال راکوه."

محبیب چی په خونہ دننه کېدو "هوزۀ ستاد پلار مزدور یم."

شکیلہ ولاړه شوه، کټ، کټ و بیټه خندل، د دې پټہ لهجه بیټه وویل.
"یوه به کوی."

دۀ چی پټہ خونہ کھی خپلی کنبلی، سترگې بیټه هغه بالنست کھی وې
چی دېوال ته پروت وو. له هغه ځایه بیټه وویل "زرینې! دا شکیلہ
پوه کړه، زۀ دا نمک حرامې نه کوم، که یوچا ولیدو څۀ به وای. تہ
خبره بیټه چی زۀ د دې کوڅې، د هر سړي، قدر کوم، خدای تر دې
ځایه را ورسولم، د دې کوڅې خلکو، نن زۀ داسی نمک حرامی
څنگه وکړم؟"

زرینې چی کړکی سره پوري وهله "سمه ده وروره! زۀ به بیټه پر ه
کړم."

پټہ دې بله ورځ اقبال بابو راغلی، پټہ خونہ کھی پر کټ داسی ناست
وو چی دواړه پنبې بیټه لاندي څرېدې، بختیالی ته بیټه وویل "د

شکيلي غوڻستنه ده ڇي زه محيب سره واده ڪول غواړم، ته خبره ٻي
زما دغه يوه لور ده او اختيار مٿي هم ورتو ڇي دي ڇي ڏي ڳوته
پرکڻسپنوه، بس موڊ ٻي وهغه ته ورتو ڪوو، هم موخوئس دي.

بختيالي ڇي پر ڪٿي بالنسٽ ورتو ڊڊلي "سمه ده وروره، موڊ به
صلاح سره ورتو، صلاح نو بل له ڇا سره ڪوو، يو شاه جي دي له
هغه سره به ووينو." ماننام ڇي خاڻان او محيب راغلو، بختيالي د
اقبال بابو کيسه ورتو ورتو.

د محيب د بنيسپي له او بو ڊڪ گلاس پٺ لاس ڪي وو، پٺ او بو ڪي
ٻي ڪٽل ڇي وٺي خندل "موري! زه به شرم نه لرم، ڇي لالا به ٻي واده
ناست وي، زه به واده ڪوم".

خاڻان ڇي د ده وٽو سپينو، ورو غائبونو ته ڪٽل "نه وروره! دي
ته به نه گورو ڇي ستا واده شته او زما واده نشته.

دي ته به گورو ڇي زموڊ گته پٺ ڇو ڪي ده، دا بنڄه ڇي موڊ
غوڻستاي، پٺ سوالو مو نه شوه پيدا ڪولاي، نن سري ڪور ته درته
راغلي دي، پٺ سوالونو ٻي درڪوي.

يو ڇو ته او دا پٺ خبره سره پوهي بل به دي هغه د سڪول ڪار پٺ
ڇوڙ شي.

زه ڇو هسي هم د بنار بنڄه نه ڪوم، پٺ ما مه پر پشانه ڪپهه.
زه ڇي بيا ڪلي ته لارشم، پٺ هغه خپلو او ٻنپنو او شپنو ڪي به يوه
پيدا ڪرم.

محيب ڪه هر ڇومره ڄاڻ دل ڏي دور ڪرو، خو بختيالي او خاڻان تر
خپله خبر نه تهر ٻڌو.

خو ورځي پس اقبال بابو بيا راغلی، يو پنډ کتاب يې هم په لاس کي وو.

له خپلې سره پر کالي کښېنستو.

”بختیالی! څنگه شو خوري صلاح مو وکړه؟“

بختیالی ”هو وروره! ماښام چې خاخان راشي، زه او خاخان به کور ته درشو.“

اقبال چې د ولاړېدو هڅه کوله ”خوښه مې ده، زه به انتظار کوم. ښه

دی سره و به رغېږو، تاسو به هم يو څوک لری، زه به يې هم لرم.“

بختیالی چې دلته يوارې بيا د سوچونو له دنيا راووته، داسې يې

محسوسه کړه. لکه له خو به چې را وينه شي، له ځان سره يې دا

غاړه وکړه.

خپل د وخورم خپل له څه دي

خپل د نورو په نامه دي

ماښام چې خاخان راغلی، بختیالی او خاخان د اقبال بابو کور ته

ورغلو، ورځ او وخت يې سره وټاکلو.

دغه رنگه د بختیالی په ژوند کې، د ښادۍ اوله ورځ راغله، چې دا

له خوشالۍ په دې نه پوهېده، چې زه څه وکړم څه نه؟!

محیب پڻه خپل دو تر کي ناست وو چي خپل افيسر
وغوښتو، ورغلی.

"محیبه! ستا د سکول خو دوه کاله پوره شو، اوس بي د
پخېدو ار ډر شوی دی. پر لس تاريخه سيکريټري راخي،
گوري بي."

ته هغه استاده ته حال ورکړه چې په هغه ورځ حاضره وي او
يا بي ماشومان صفا وي.

محیب وويل "سمه ده سر! بي غمه شه" راووتو.
يو ليک بي وليکلو. د خپل نائب قاصديه لاس بي ورکړو،
چي دا زموږ تر کوره ورسوه. اقبال صاحب ته بي دوی په
خپله رسوي.

دی په خپله سهار له ډرائيور ه سره په موټر کي سپور شو.
کلي ته ورغلی.

د کلي خلگ بي پوه کړو چي "زه پر لس تاريخه افيسر
راولم. تاسو دا ورته وواياست. چي دا ځای را پوخ کړه."
نور ما او کار سره پرېږدی.

ملکداد چي سترگي بي د ده په څه ه کي وې. د يو شناخته
گمان بي پر کېدو.

"صاحبه! که بي چيري ماشومان طلب کړو؟"

محیب چي سترگي بي د سکول د سرای په نږېدلي، کنډو،
کنډو دېوال کې وي "هغه زه پوه شوم او کار."
په هغه ورځ دينک کاکا هم په خلگو کې موجوده وو، دی بي
ويپژندلی.

محیب مخ وړ واراوو "کاکا ته هم د دې کلي بي؟"
دينک چي په برېتو کې بي خندل "هو، ولي؟"
محیب د سترگو له اشارې سره سم.
"بل وخت هم زه راغلی يم، ته مې نه بي ليدلی."
دينک: "هو زمانن اوله ده چي درته راغلی يم."
محیب: کاکا "بيا خونو ملامت بي."
دينک: "هو ملامت يم."

محیب چي مخ د ملکداد په لور وړ واراوو "چي ملامت بي
بيا پر لس تاريخه د شلو کسانو ډوډی وکړه."
دينک چي ده ور څېرمه لاس ونيوو، په وره خندا کې بي
وويل.

"عجبه ده، ډوډی په ما کوي، روپی، مولوي صاحب او
ملکداد ته ورکوي؟"
محیب چي بي لاس په لاس کې ټينگ کړو "کاکا عجبه خبره
کوي، مشرد ميريانو هم وي."
دينک چي بي لاس له لاسه کښو "سمه ده تر يوه سېرلي به
تېر شم."
محیب کاکا کور دي ودان.

یوہ، یوہ تہ بیہ د رخصت لاس پٺ لاس کٺی ور کاوو، چٺی
محبیب رخصت شوو.

دینک کور تہ راغلی.

"بٺی! عجیبہ بٺہ درتہ وکرم، شاوخوا بیہ وکتل څوک نٺوو،
تہ خبرہ بیہ د سکول افسر څوک دی؟"

بٺہ چٺی لہ گوڊی بیہ اوبٺہ را اخیستی تہ سپرہ زہ څہ پٺہ
خبرہ یم."

دینک چٺی بیہ اوبٺہ لہ لاسہ وراخیستی "افسر محیب
نومیڙی، د بختیالی زوی دی."

بٺہ چٺی د دٺہ د لاس لوبنی تہ انتظار وہ "دا څہ وای، د
ملکداد پر کور خو خاوری نٺو راپری؟"

دینک چٺی بٺہ لوبنی ور کاوو.

"بٺی! پٺہ نیت بٺہ بیہ خدای خبر وی، اوس خو پر لس
تاریخہ راخی، د شلو کسانو ڊوڊی بٺہ ور تہ کوو."

بٺہ چٺی روانہ وہ، نوک بیہ و نیوو "خود بیہ ور تہ کوو،
ڊوڊی د دٺہ تر سر جارده.

سپرہ اتہ بیہ بٺہ پٺڙی، د بختیالی زوی دی کہ بٺی؟"

دینک چٺی د دٺی و لاس تہ کتل، پٺہ لوبنی کٺی پاتہ اوبٺہ بیہ

تویولپ "نٺہ زہ بیہ بٺہ پٺڙم، د بختیالی زوی دی، بٺی بیہ

نٺہ دی، محیب نومیڙی."

پر نٺہ تاریخہ شکیلہ او اقبال صاحب را ورسپدو.

محبیب چٺی د سرای پٺہ دروازہ کٺی ودریدو.

"اقبال صاحب ازه که خیر وو، سهار وختی له ماشومانوسره
راخم بیابنه سکول ته که خیر وو خو".

اقبال صاحب چې دننه په دروازه کې ولاړ و "دلې پاته شه،
شکیله خو څه ناولده نه ده".

محیب چې ده تلو هڅه یې کوله.

"نه نه زه یو ځای میلمه یم".

سهار وختی محیب راغلی، خو ورې نجونه او ماشومان یې
په موټر کې کښېنولي وو، دوی یې هم را واخیستو، د
سکول په لور روان شو.

چې کلې ته ورسېدو، د دینک کاکا کور ته ورغلو، هغه یې
بنه خدمت وکړو.

دا یوه حرکت د دینک خوند نه ور کاوؤ، چې وده به یې
وکتل، په برېتو کې به یې وخنډل.

اخیر یې دینک کاکا ته هغه بسکت ور کول، چې له ځانه
سره یې راوړي وو، د افسر د پاره. هغه یې ور کول پوه یې
کړو.

افیسر ډېر ناوخته شو چې دوی ډوډۍ وخوره. اوس یې د
روانېدو تیاري کوله. د هلکانو نارې شوې "هغه دی بل
موټر راغلی، هغه دی بل موټر راغلی" چې موټر رارسېدو،
دوی د سکول له مخه سره ټول ولاړ وو.

یو درخواست یې د ملکداد په لاس ور کړی و. او بل د
شکیلې.

موټر ودرېدی هغه افسر و. راکښته شو.

محبیب چې ور مخته شو.

صاحبہ! ډېر ناوخته شوې، بېخي ډېر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړې، موږ هم در روانېدو.

افيسر چې گهړې ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه."

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چې بل کړې سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړې، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چې راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب پٽ کلي کي د سکول پٽ بهانه سراي شروع کړي.
 که څه هم سراي کچه وو، خو نقشه يې داسې وه چې کليوال ټول
 ورته حيران وو.
 اوس به محیب يوه نه بله ورځ ضرور کلي ته تلو، يو ورځ خپل
 افيسر ور وغوښت.
 "محیبه! ستا هغه کلي ته بهخي تله را تله ډېر شول، له هغې
 استادې سره خو دي خبره نه شوه اوږده؟"
 محیب چې د ده ومخته پر چوکي ناست وو، واره يې وخنډل
 "سر! هم داسې يې وگڼه."
 افيسر چې پر کاغذ يو څه ليکل.
 "محیبه! خيال کوه داسې نه وي پښتون وطن دی"
 محیب چې نظريې د افيسر پټ نري گوتو کي وو "نه نه صاحبه!
 داسې نه ده، هغه استاده ماغوښتي ده، که مې څه هم را واده کړي
 نه ده، سر! زه به نن ټوله کيسه صفا، صفا درته وکړم چې زه دا
 سکول څه ډول چلوم او څه مقصد مې دی؟"
 افيسر ته يې ټوله کيسه وکړه
 افيسر چې قلم يې پر کاغذ برسېره پرېښودی، پټ چوکي کي
 وغځېدو "ښه ښه بس."
 محیبه! له ننه پس ته له دې کلي بند يې، ستا پر ځای به زه دا
 ډيوټي کوم."

محیب چي سر کڻسته څرولي وو، خپل شونډ يې په غاښو کې نيولی وو، له ځانه ورک غوندي ښکاريډو، بېرته يې سر را پورته کړو.

"نه سر! وتاته زحمت نه در کوم، زه ور سره پوهېږم."

افيسر چي په چوکۍ کې راجگ شو، خپل قلم يې بېرته ور واخيستو.

"نه نه سر خلاص کړه، که چيري نه مني، نو ورځم هغو خلکو ته دا کيسه صفا، صفا کوم."

محیب چي سترگي يې بېرته له افسره را واپولې.

"نه نه سر! که مې مور خبره شوه، بې وعدې به سره شي، دامې د مور ارمان دی."

افيسر چي خپل ليکل شروع کړو.

"بس ته سبا کور ته لاړ شه د کور کارونه او خپل واده به وکړې، زه پوه شوم او هغه کار."

محیب چي ولاړېدو.

"سر! څنگه چې ستاسو خوښه وي."

له افسر يې رخصت واخيستو، ښار ته را ووتو، په بس کې سپور شو.

کور ته چې ورغلی، بېخي ناوخته وو.

د ډوډۍ دسترخوان غوړېدلی وو، کهول ټول پر ډوډۍ ناست وو

ده هم لاس و مينځل، ځاځان خندل.

"هلکه محیبه! شکيله درغلي وه، خو يو څو شې به دي په کولې،

تا بېرته په هغه ورځ را ولېږله."

دی خاموشه ناست وو.

د بختیالی چې جوړه گوله په لاس کې وه. خولې ته یې وپلله. لاس یې تم کړو.

"محیبه زویه! څنگه دي کړو سکول؟"

محیبه چې د مور په لاس کې گولې ته کتل "مورې! ما خود سکول په بهانه په کلې کې سرای شروع کړو."

بختیالی چې گوله یې په خوله کې وه.

"زویه! دا کار به دي بې صلاح نه شروع کاوؤ."

محیبه چې له ډوډۍ سوځلي ځایونه بېلول "مورې! ما شروع کړی."

بختیالی چې بله گوله تر مخ پر اته غاب ته وروړه.

"زویه! مزدورانو ته دي څوک پرېښودل؟"

محیبه چې ډوډۍ بس کړې وه.

"مورې! خپل افسر."

نورو ډوډۍ خوړه. ده ټوله کیسه ورته وکړه.

بختیالی چې سترگې یې په غابونو کې وې. زرینې سره یو ځای کول.

"زویه! ښه شو چې راغلې. موږ هم پرېشانه وو چې دا هلک اوس څه شو چې نه راځي."

اقبال صاحب دا څویم وار دی چې راځي وايي "زه تیار یم. زغ ستاسو له خوا دی" موږ وتاته کتل. د واده تاریخ موندی معلوم

کړی.

محیبه چې دسترخوان ټول شو. ځاځان ته ورو ولاړ شو

محیب: "لالا! استری مہ شی".

له هغه وروسته یې له مور او زرينې سره روغېر وکړو.

بختیالی: "خاخانه زويه! اوس له محیبه سره د اقبال صاحب پر خبره وروغېره".

محیب چې بیرته کښېنستو.

"مورې! دا خو ستا او دلالا کار دی، ورځ به مو ورسره ټاکله".

بختیالی چې سترگې یې په زرينه کې وې، سره نغښتي دسترخوان یې په لاس کې نیولی وو، د خبرې د ختمیدو په انتظار کې وه.

"زويه! کار خود زما او دللادی، مور دا هڅه په دې وکړه چې داسې نه وي، دده ضروري کارونه وي، مور دلته د واده تاریخ معلوم کړو".

ماښام اقبال صاحب خبر شوی وو چې محیب راغلی دی، په سهار

یې مخه ور وکړه، کور ته ورغلی.

بختیالی سر مینځلی وو، تر مخ یې هینداره، تېل او ږمنځ پراته

وو چې دی یې نوک نیولی ولیدو، ژر، ژر یې پرونی پر سر کړو

"راځه راځه خدای دې راوله".

اقبال صاحب چې خپلې کښلې.

"بختیالی! خاخان او محیب چېرې دي؟"

بختیالی چې هینداره، ږمنځ او تېل سره ټولول

ته کښېنه، رابۀ شی".

خاخان هم له خونې راووتو، دروغېر پر وخت چې دده ولاړېدو

هڅه کوله، خاخان ورته کښېنستو.

له روغبره وروسته، خاخان هم بل بالنبت ته څنگ ووهلو. اقبال صاحب چې د خاخان په خوا کتل د کار خبرې به کوو، زه روان یم، یو ځای ډېر ضروري کار لرم.

وروره! ته به وایې د دې سړي اوس څه تازیله ده چې هره ورځ راځي او هله، هله یې جوړه کړې ده.

وروره! د نجلی شیان نیم دباندي په برامده کې پراته دي، نیم په خونه کې، ته خبر یې، زموږ ډېر وړوکی سړای دی، دوې خونې پکښې دي،

په یوه کې د نجلی شیان پراته دي، په هغه بله کې موږ گزاره کوو.

خاخان چای اچولې، سترگې یې په پیاله کې وې.

"په کومه ورځ چې ته تیار یې، موږ تیار یو."

ده پیاله وځان ته نژدې کوله چې په ژرغونې انداز یې وویل "را روان اتوار".

خاخان چې پر خپله بیره لاس تېراوو.

"سمه ده، ته به هم خپل پاته کارونه وکړې، موږ هم".

اقبال صاحب چې د پیالې له تشېدوسره سم ولاړ شو د خدای په امان.

خاخان چې هم ورسره ولاړ شو.

"په مخه دي ښه".

بختیالی چې د خاخان له څنگه سره ناسته وه زوی دي ومړه

اولاده چې اقبال صاحب نن لا ژرغونې وو.

او بالاخیر ہفہ اتوار ہم راغلی چہ اقبال صاحب او بنخی ژرل،
خاخان او بختیالی لاسونہ سرہ کړي وو، یوہم لہ خوشالی پټہ
خپلو جامو کپ نټہ خاییدلو، د کوخې بنخی یې لہ کورہ وتې او پټہ
کور ننوتې۔

مانبام د کوخې د ټولو خلگو ډوډی د دوی پټہ کور کپ وه۔

د وادهٔ دوې میاشتنې پس، محیب خپلې ډیوتې ته لاړ. دورې یې له خپل افسر سره ولیدل، خپل حال یې وړ کړو. "سراته اوس خپل حال راکړه، څنگه یې زما له قریبانو سره، په ژبه پوهېږې او کار پرڅه حال دی، تر کومه ځایه رسېدلې دی؟"

افیسر چې په برتونو کې خنډل، دده پر مخ یې دوو، وړو تازه تپونو ته کتل.

"محیبه! کار ډېر ښه روان دی، قریبان دي هم نور ښه دي، یو په دینک مي سر نه خلاصیږي چي څنگه سړی دی؟، خیر زیاته کار سر ته رسېدلې دی، یوه میاشت که یې لا وغوښته. دا یوه سړي څه ستړی کړی يم، لکه هغه نجار ډېرې روپۍ یې پاته دي، له ماسره وې نه چې ور کولې مې. زما کور به و تاته نه وي معلوم، شپېته تنه دي، د مزدوری یې یوزه يم.

زموږ کورونه خو ښه در معلوم دي چې گټې یې یو، ختې یې سل."

محیب چې جیب ته لاس کړو، درو پو بنچې یې راکښې "سراغم یې مه کوه. روپۍ مې راوړې دي، هم ستا کار په کېږي هم زما."

محیب چہ لہ چوکی ورو لار شو، صاحب تہ یی روپی ور کولی.

"د سرا ی کار خو کہ خیر وو، زیاتہ پای تہ رسبدلی دی. هغه د سکول بیلنگ څنگه شو؟"

افیسر روپی گنلې.

"محیبه! هغه کار تہکدار اخیستی دی، تہکدار مہی پوه کړی دی، تر هغه بۀ کار نۀ شروع کوي چہ تہ پۀ کډه نۀ یی ورغلی."

محیب چہ افسر ته ور کړې هغه بقایه روپی یی و جیب ته کولی.

"سرا بیا خودی ډبر نۀ کړي دي."

افیسر چہ نائب قاصد ته حکم وکړو، هغه رجسټر را واخه. "محیبه! پۀ دې کپ خپله حاضري ولگوه او ورشه خپله تنخوا واخه، کور ته لار شه، زۀ پوه شوم او دوتر، هغه کار وماته دا خو ورځي د کلې ماحول څۀ نۀ نۀ بنکاري، دینک سپک، سپک کپري داسې نۀ وي، کلیوال ټول پۀ دې خبر کړي او هغه ستاسو تر راتلوله مخه، یو چل جوړ نۀ کړي."

نن څویم تاریخ دی؟"

محیب چہ خپله حاضري یی لگوله "افیسر! نن دریم دی."

افیسر چہ بېرته د دۀ له لاسه قلم نیوو.

"محیبه! ارا روان یوه تاریخ تہ بۀ کہ خیر وو، کار مکمل وي.

که څۀ پاته وو بیا بۀ یی وکړو.

تہ بۀ پر یوه تاریخ کډه راوولی، زۀ بۀ دورې درته ولاړ یم."

محبیب چي ور مخته شو.

صاحبہ! ڊپر ناوخته شوې، بېخي ڊپر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړي، موږ هم در روانېدو.

افيسر چي گهري، ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه."

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چي بل کړي سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگيت

يې د پتلانه جېب ته کړي، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چي راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب چي شڪيلي ته د اوبو اشاره کوله.
 "يوه بلا يې نه وهي، مستان هر خای وخت تېره ولای شي."
 محیب د اوبو له چنبلو سره سم ولاړ شو، خپلې خونې ته لاړ.
 یوگړی وروسته شکیله هم ورغله، د پلنگ پرزی
 کنبېنسته، د محیب یو لاس یې په لاس کې ټینګ ونيوو.
 "ستا څه خیال دی، شڪيلي چي دومره سپین سترگي کولای
 شوه، اوس به له تاسره په هغه کلي کې د ژوند شپې او ورځې
 نه کړي تيري."
 په دې بل ماښام چي اقبال صاحب راغلی، محیب لاړو، شاه
 جي يې تر لاس نيولی راوستو.
 ډوډی راغله، وخورله شوه.
 له ډوډی وروسته، شني چای راغلي
 محیب، شاه جي ته د چای پیاله ورپورته کوله.
 خاڅان چي خبره يې په دې ډول ياده کړه.
 "شاه صاحب! زموږ ټوله کورنۍ څه، زموږ لمسپان او
 کړوسپان به ستا احسان منو، موږ خدای تر دې ځايه را
 ورسولو، تارا ورسولو.
 ستا له درسه وروسته، موږ ټولو هغه سړی هېر کړه، چا چي
 و موږ ته يې پر زړونو داغونه را بيښي وو، په کوټلو زړونو مو
 د ژوند د تېرېدلو لار، تارا نيولې وه، پر هغه لاره خو موږ نه
 دی تر دې ځايه سفر را وکړو."

شاه جي ڇڻي پٽ ڀڄڻ ڀڄڻ لاس پياله نيولي وه "خاخانه استا
ده خبري پٽ مقصد نه شوم پوه؟"

خاخان ڇڻي د مور له لوره سترگي د ده پٽ خوا وارولي.
"شاه صاحب! ته نه ٻي ملامت، وماته خبري درک نه راڪاوڙ
ڇڻي له کومه خايه ٻي شروع ڪرم، موڙ اراده ڪري ده، خپل
کلي ته پٽ ڪله ڄو."

شاه جي ڇڻي د خپل سر پر تڪو سپينو و ٻنستانو لاس تهر اوو.
"خاخانه! ادا زما فرض وو، ما خپل فرض پوره ڪري دي، له
تاسو سره مو يو احسان هم نه ڏي ڪري."

خاخان ڇڻي خپله پياله ٻي ڊڪوله.
"شاه صاحب! ته ڪه ٻي احسان نه بولي، موڙ ٻي احسان
گهو، نور بدل خو ٻي موڙ نه شو درڪولاي، دارشته به تر
مرگه در سره پالو."

له دي وروسته ٻي شاه صاحب او اقبال صاحب رخصت ڪيو،
شاه صاحب محيب تر لاس نيولي ڪور ته بوتلو.
پاته ورڇي ٻي خپل ڪارونه سره سم ڪيو.

د هغه تاريخ پٽ ورڇ ٻي يوه لاري او يو موٽر ونيو، ما بنام
له ٻي ڊڪوڇي ڊٽولو، خلگو ڊوڊي وڪري ڇڻي نه شيعه، نه
عسائي او نه هندو پاته شوو.

له ڊوڊي وروسته ٻي لاري ته ڪور ور و اچارو.
له ٽولو سره ٻي خدای پٽ امانی وڪيو.

شاه جي، جبينه، اقبال او د اقبال نسخہ د نسخو و موتر ته ولاړ
وو.

د خدای پټه امانی پر وخت، د درو سره کورنیو او بنسکې
خڅېدې.

شپه یې پټه لاره وو، بله، ورځ تر ما پېښینه.

چې کلي ته ور بنسکاره شو، افسر او دینک د محیب د سرای
څنگ ته ناست وو چې لاری او موتر یې پټه نظر شو.
افسر چې موتر او لاری ولیدو.

"دینک اکا! دا ده د محیب کډه هم راغله."

دینک چې د افسر پټه لور هېران، هېران کتل.
تا اول ولي نټه ویل.

افسر د ده تندی ته کتل، واره واره یې خندل "ولي؟
زه څه لېونی درته بنسکاردم؟"

دینک: صاحبه زه هم لیونی نه وم، په هر څه پوهېدم، خو په
څله مي لاس نیولي وو،

دینک نا کراره شو، په ځفاسته لارو، خپله نسخہ او ماشومان
یې خبر کړو.

له هغې خوا د ماشومانو نارې شوې.

"د بختیالی ترورۍ کډه راغله، د بختیالی ترورۍ کډه
راغله."

ماشومانو بختیالی څه پېژندله، د پلار له خولې یې
اورېدلي وو.

دوی پئے سرای کئی خپل کور سره سماوو، ما بنام تیاره
کلیوالو ډوډی ورته راوړه.

په هغو کئی یو منو اکا هم وو چې د بس د سفر خبر یې په یاده
وه.

د کورتو وړه ډوډی یې راوړه چې میان یې له اصلي غوړو
ډک وو.

دوی چې ډوډی وخوره، وروسته بیا د کور په سمېدو اخته
شو، ناوخته ویده شو.

سهار چې راووتو، په کلي کې اوازه وه، ملکداد براهه د شپې
بار شوی دی.....

Novel

Bakhtyalai

Author :

Abdul Qadir Mujrim

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**